

Beretning 1949

Det norske Arbeiderparti

DET NORSKE ARBEIDERPARTI

Beretning 1949

Utarbeidet ved partikontoret

ARBEIDERNES AKTIETRYKKERI

OSLO 1950

INNHALDSFORTEGNELSE

Sentralstyret og Landsstyret	4
Partikontoret	6
Faste komiteer og utvalg	7
Organisasjons- og medlemstall	8
Landsmøte	13
1. mai	15
Stortingsvalget	17
Nordisk samarbeid	30
Internasjonalt samarbeid	31
Representasjon	32
Stipendier	32
Jordbrukskonferanse	33
Arbeiderbladet	34
Kontakt	35
Arbeidernes Pressekontor	35
A-pressen	37
Arbeiderbevegelsens arkiv	44
Arbeidernes Ungdomsfylking	45
Kvinnebevegelsen	50
Arbeidernes Opplysningsforbund	56
Framfylkingen	57
Regjering og Storting	59

1949.

1949 ble et godt år for partiet. Bedre enn vi kunne regne med da året gikk inn. Da vi la opp planene for valgkampen høsten og forvinteren 1948, gjorde vi det under inntrykket av valgkampen og valgutfallet i 1947.

Forsynings situasjonen ved årsskiftet 1948—49 var fortsatt vanskelig, særlig for Oslo. Boligplanen var langt fra fullført. Skattene var høye, særlig for bedre betalte arbeidere og funksjonærer. Senere fikk vi diskusjonen om «Listesambandet».

Når vi gjorde opp regnestykket foran valget, regnet vi med at 7 av mandatene våre var i faresonen. Hvis det gikk bra, kunne vi imidlertid regne med at kommunistenes tilbakegang ville bli så stor at vi hadde gode muligheter for 7 nyerobringer.

Det gikk bedre enn vi kunne håpe på. Ikke bare i antall representanter, men avgjørende var at vi økte stemmetallet med 200 000, og tok $\frac{2}{3}$ av hele stemmeøkningen fra valget i 1945.

Vi løftet partiets andel i det samlede stemmetallet fra 41 % til 45,8 %. De unge velgerne må ha gått med partiet. Og en ting til. Vi har nådd det trinnet i utviklingen at en høy stemmeprocent (frammøteprosent) betyr at vi bedrer vår stilling. Ingen lar seg mer skremme fram til urnene for å stemme oss ned. Det er den store skilnaden fra valget i 1930.

Fra nå av kan vi regne med at de store stemmereservene i det vesentlige er arbeidsfolk (småkårsfolk) som vi enda ikke har fått aktivisert.

Det er mange årsaker for at vi i år fikk så mange av vårt velgerfolk fram. Frykten for et borgerlig styre er én faktor.

Devaluering økte utryggheten. Vår politikk i etterkrigstiden hadde tross alt avtvunget respekt i alle lag av folket. Gjennom kringkastingen kom vi velgerne nærmere inn på livet enn noen gang før. Men avgjørende var den aktiviteten våre egne partifeller viste. Allerede tidlig på våren var aktiviteten større enn da vi tok til med valgkampen i 1947. Fagkongressen var det avgjørende vendepunktet. Samorganisasjonene fulgte L.O.s paroler, og sluttet opp om vår valgkamp.

Ungdomsfylkingen kom også bedre med i dette valget enn i 1947. De førte hva de kalte «sin egen valgkamp», og de gjorde det meget godt.

Takket være fagorganisasjonens bevilgninger kunne vi også kjøpe valgkampen med full seilføring. Det betød bl. a. at vi kunne sende ut partipressen i et ekstra opplag på 100 000 eksemplarer gjennom 10 uker. Det ble mye brosjyrer denne gangen, — 15 store og små i et samlet opplag av 3.5 mill. Valgavisen for kvinnene gikk ut i 290 000 og «Ungdommens valgavis» i 150 000 eksemplarer. Valgmanifestet trykte vi i 450 000. Det var mye. Men det merkelige skjedde at ingen klaget over at det ble for mye.

Vi lagde film i 68 kopier. Foredragsvirksomheten var kanskje noe for stor. Vi regnet med at det ble holdt 5 000 foredrag i denne valgkampen.

Organisasjonsmessig ble det utført et godt arbeid i 1949, aktiviteten var stor, men ga seg ikke uttrykk i noen vesentlig øking av medlemstallet.

Medlemstallet for 1949 er 204 455 i 3 899 avdelinger.

Sentralstyret og Landsstyret.

Landsmøtet 17.—20. februar valgte disse som medlemmer av Sentralstyret:

Einar Gerhardsen, formann, Trygve Bratteli, nestformann, Haakon Lie, sekretær, Olav Larssen, redaktør, Konrad Nordahl,

Oscar Torp, Halvard M. Lange, Gunnar Braathen, Martin Tranmæl, Hans Sundrønning, Ragna Karlsen, Alfred Ljøner og Ingvald Haugen.

Kvinnesekretariatets representant er Aase Lionæs og A.U.F.s representant er Frank Andersen.

Varamenn: Thor Aspengren, Bjørg Berg, Leif Larsen, Erling Frogner, Hans Cappelen, Thyra Hansen, Anton Ruud og Gudmund Harlem. Varamann for Kvinnesekretariatets representant: Kirsten Brunvoll og Ivar Mathisen for Ungdomsfylkingens representant.

Distriktsrepresentanter: Østfold: Arthur Arntsen og Helga Aronsen (varamenn Hans Hansen og Randi Johannessen.) Akershus: Harald Kvalum og Helga Waldorf (Bernt Korslund og Ragnar Hansen). Hedmark: Oscar Nilsen og Oskar Lindberget (Teodor Wardenær og Evald O. Solbakken). Opland: Egil Hernæs og Thv. Ulsnes (John Morken og Sig. Evang). Buskerud: Olaf Watnebryn og Helene Grønvold (Thorleif Nilsen og Paul Breiehagen). Vestfold: Marie Skaug og Harald Brynhildsen (Olav Nordskog og Andreas Honerød). Telemark: Johan Magnussen og Konrad Andersen, (Kari Kjennebakken). Aust-Agder: Ebba Lodden og Aani Rysstad (Josef Stølefjell og Gunnar Karlsen). Vest-Agder: Salve Salvesen og Jacob Nygaard (Einar Wirak og Erling B. Kvaale). Rogaland: I. K. Hognestad og Karl J. Westerlund (J. M. Remseth og Edv. M. Edvarlsen). Hordaland: Hjalmar Romslo og Ole Svendsen (Gurid Almenningen og Knut Paulsen). Sogn og Fjordane: Magnus L. Osland og Edvard Solheim (Alfred Prestegard og Pernille Vattekar). Møre og Romsdal: Olav Oksvik og Ottar Guttelvik (Peder Bjørlo og Konrad Strømmen). Sør-Trøndelag: Johan Nygaardsvold og Nils Lysø (Thv. Ø. Michelsen og Jens O. Haanes). Nord-Trøndelag: Erling Myrholt og Petter Hallem (Erling Thun og Nils Kvam). Nordland: Nils Hillestad og Odd Finseth (Kristian Munkeby og Anton P. Medby). Troms: Ingvald Jaklin og Magne Jønsson (Bertha Mikkelsen og Freder

Fredriksen). Finnmark: Harald J. Olsen og Rudolf Olsen (Hans Hansen og Aldrik Seppelä). Bergen: Kjell Aabrek (Torsten Selvik). Stavanger: Trond Hegna (Peder Johannessen). Trondheim: Ole Øisang (Peder Dybvik).

Møter.

Sentralstyret har holdt 25 møter og behandlet 329 saker.

Landsstyret fra før landsmøtet i februar holdt møte 15. og 16. februar og behandlet da beretningene, regnskapene og budsjettene. Videre ble foretatt endelig gjennomgåelse av landsmøtesakene.

Martin Tranmæl.

Den 27. juli fylte Tranmæl 70 år. Tranmæl var da ute på en omfattende foredragsturne i Finnmark slik at det først ved en senere anledning ble holdt en enkel tilstelling på Stratos.

Partiet, L.O. og Arbeiderbladet har gått sammen om å gi ham en hytte på et sentralt sted i Oslo-Marka. For øvrig ble Martin Tranmæl vist stor oppmerksomhet på sin 70-årsdag, som er nærmere omtalt i Arbeiderbladets beretning.

Martin Tranmæl fratrådte som redaktør av Arbeiderbladet ved årsskiftet 1949—50, men fortsetter som fast medarbeider.

Partikontoret.

Personalet ved partikontoret har vært nestformannen Trygve Bratteli, partisekretæren Haakon Lie, Hjalmar Dyrendahl kontorsekretær, Gunnar Nielsen kommunalsekretær, Hans Cappelen sekretær for stortingsgruppen og Johs. Hanssen organisasjonssekretær.

Det øvrige personale består av 2 kontordamer, kasserske, sentralbordame, ekspeditør og visergutt.

Det faste personalet ved kvinnesekretariatet har vært formannen Aase Lionæs og sekretæren Thina Thorleifsen og 1 kontordame.

Faste komiteer og utvalg.

Revisjonsnemnd valgt av Landsmøtet: Alfred Nilsen, formann, Nils Arvesen og Leonard Nilsen med varamenn Alf Torp og Olaf Kopperud.

Landskommunalutvalget valgt av landsmøtet: H. E. Stokke, formann, Thorbjørn Henriksen, Oslo, Leif Larsen, Bærum, Henry Jacobsen, Moss, Thv. Kinn, Fett, Nils Handal, Bergen, Johs. Johnsen, Stavanger, P. C. Reinsnes, Sortland, John Aae, Trondheim, Rud. Hedemann, Vang, Ulrik Olsen, Kristiansund, Jacob Pettersen, Odda.

Samarbeidskomiteen: Konrad Nordahl og Thorbjørn Henriksen fra Arbeidernes faglige landsorganisasjon, Einar Gerhardsen og Martin Tranmæl, med Trygve Bratteli og Haakon Lie som varamenn for partiet.

Gunnar Braathen er komiteens sekretær.

Arbeiderbevegelsens Arkiv. Henrik Hjartøy, Øystein Marthinsen og Hans Hegg fra Arbeidernes faglig Landsorganisasjon, Randolph Arnesen og Olaf Wang Johnsen fra partiet.

Agitasjonsutvalget: Johs. Hanssen, formann, Hans Sundrønning, Haakon Lie, Hjalmar Dyrendahl, Martin Tranmæl, Thina Thorleifsen, Ivar Mathisen.

Internasjonale utvalg: Haakon Lie, formann, Finn Moe, Arne Ording, Halv. M. Lange, Konrad Nordahl, Aase Lionæs, Martin Tranmæl.

Faglig utvalg: Gunnar Braathen, Martin Tranmæl, Ivar Hobbelhagen, Thor Aspengren, Haakon Lie, Ragna Karlsen.

Landbruksutvalget: Alfred Ljøner, Kr. Fjeld, Olav Larssen, Amund Skarholt, Sverre Østlie, Oskar Lindberget, Johan Ødegård, Rolf Lunder, Liv Tomter, Olav Hogna.

Fiskeriutvalget: Alfred Skar, Finn Bryhni, Reidar Carlsen, Jens Steffensen, Ingvald Haugen. Varamenn: Tormord Granum, Einar Andreassen.

Arbeiderbladets administrasjonsutvalg: Trygve Bratteli formann, Haakon Lie varamann, Edm. Noren, Fr. Roås varamann, Rolf Gerhardsen, Kåre Hansen Erling Brynhildsen, varamann, Hans Sundrønning Eugen Johannessen, varamann.

Militære utvalg: Trygve Bratteli, formann, Jens Chr. Hauge, Oscar Torp, Konrad Nordahl, Olaf Watnebryn, Nils Sæbø og Dag Bryn.

Kooperativt utvalg: Einar Gerhardsen, formann, Trygve Bratteli, Gunnar Bråthen, Konrad Nordahl, Bjarne Jullum, Sven Svenson.

Bergverksutvalget. Da det ikke ble valgt nytt utvalg har det gamle utvalget også fungert i 1949: Hans Sundrønning, Ole Beck, Fredrik Haslund, Øivind Birkeland, Albert Vasshaug, Arne Drogseth, Johs. P. M. Ødegård og Fr. Nannestad.

Organisasjons- og medlemstall.

Vi har forsøkt å få inn oppgaver over nye foreninger som er kommet med i 1949, men vi har ikke fått inn oppgavene fra alle distriktsorganisasjonene, men den foreløpige tilgangen er slik:

31 partilag, 41 kvinnegrupper, 24 ungdomslag 36 fagforeninger, tilsammen 132 nye foreninger.

40 foreninger har ikke sendt inn rapporter eller betalt kontingent for 1949, og tas derfor ikke med i opptellingen.

Den effektive økningen blir derfor 92 foreninger til i alt 3 899. Medlemstallet er gått fram fra 203 094 til 204 055.

Over Østlandet har vi nå organisasjoner i alle kommuner etter at vi endelig har fått avdeling i Rømskog i Østfold. Men organisasjonene er ikke like tallmessig sterk over alt. I et

så gammelt organisasjonsfylke som Østfold, ligger vi atskillig tilbake i indre del av fylket.

I Akershus er det stort sett bra. Det er mulig for større tilslutning fra fagforeningene.

Hedemark har noen kommuner i Nordre Østerdalen som det har vært vanskelig å få skikkelig fotfeste i. Ellers er det riktig bra som det har vært gjennom mange år i dette fylket. Sterk kvinnebevegelse og godt utbygget med ungdomslag.

I Opland er det Valdres som fremdeles ligger etter. På flatbygdene derimot er det bra. I fjor kom det med der: 12 nye fagforeninger, 3 partilag og 6 kvinnelag.

Gudbrandsdalen skiller seg fordelaktig ut fra de øvrige dalfører både organisasjonsmessig og politisk.

Buskerud ligger også bra an.

Vestfold er det fylket som har vist den største framgang organisasjonsmessig de siste årene.

Telemark har vanskeligheter i de mer spredt bebodde bygder i vestre del av fylket, og i Skiendistriktet har kommunistene stått i veien. Det er nå satt på en mann som gjennom noen måneder skal ta seg av industristrøkene.

Med overgangen fra Østlandet til den ofte omtalte kyststripe, kommer vi inn i de distrikter som organisasjonsmessig og dermed politisk ligger tilbake.

Det første fylke vi møter — Aust-Agder — danner en unntagelse når det gjelder politisk oppslutning om partiet. Vi er der oppe i 42 pst. av stemmene, men bare tallmessig små foreninger. Kvinnebevegelser og ungdomslag går det dårlig med.

I Vest-Agder er en nå kommet så langt at det bare er to kommuner uten partiavdelinger. Det er stort framskritt fra før krigen.

Rogaland har tatt seg noe opp etter frigjøringa. Det er partilag i 48 av fylkets 54 kommuner. Det er særlig Indre Ryfylket som ligger etter. Det var derifra de kom de første valgresultater med tilbakegang for oss.

I Hordaland er det bra på de sentrale steder der det er industri, men ellers står det dårlig til.

Sogn og Fjordane ser ut til å skal ta seg opp. Det var fast sekretær der i 1949. Han var stadig på reise, og det viste gode resultater. Det er kommet godt med at de har fått egen avis for de ytre distrikter.

I Sunnmøre er det elendige organisasjonsforhold. Det er bare 7—8 partilag som ordner sin kontingent i dette distrikt med 23 komuner.

Romsdal er noe bedre, men langt fra bra. Det gjøres nå forsøk på å få en mann til gjennom ett års tid å reise i Møre og Romsdal.

I Sør- og Nord-Trøndelag ligger fiskeridistriktene i Fosen og Ytre Namdal etter.

Nordland fylke følger sine gode tradisjoner politisk ved oppslutning om partiet. Men organisasjonsmessig er det mye uryddet mark.

Troms er bra i Nordre del med en god ungdomsbevegelse, men særlig framgang siden frigjøringen har det ikke vært. Søndre del av fylket er svakest.

I Finnmark har folket mer enn i noe annet fylke vært opp-tatt med gjenreisningen, så organisasjonene er ikke kommet på høyde med hva de var før krigen. Men politisk er dette fylke det vi er sterkest i.

Av byene har Oslo en betydelig økning, og nye fagforeninger kommer til.

Agitasjon.

Straks valget var over ble det satt i gang arbeid for å utnytte den gode stemning som det var i organisasjonene for å få med i partiet de som hadde gitt det sin tilslutning ved valget.

Først ble det lagt plan for en systematisk bearbeidelse av fagforeningene for å få de kollektive med. Fra de fleste distrik-

ter meldes om at dette arbeid er kommet godt i gang, og at det ventes resultater etter hvert.

Det er også gjort henvendelse til partiavdelingene om å forsøke å få agitatorskorpene fra valgkampen i aktivitet for å oppsøke dem en mener skulle være interessert i å bli med i partiet. Det er sendt rundt en folder som tar sikte på denne form for medlemsverving.

Sekretærordningene.

Etter hvert har det utviklet seg slik i de fleste distriktorganisasjonene, at lønnet hjelp har tvunget seg fram. Ikke bare for de beste og sterkeste organisasjonsdistriktene på Østlandet, men også for de distriktene der vårt parti organisasjonsmessig og politisk står svakt.

Finansieringen er det vanskeligste, men ved samarbeid mellom Opplysningsforbundet, avisene i distriktene og distriktsorganisasjonene selv, har det i 1949 vært mulig å holde fastlønnte sekretærer i:

Østfold, Hans Hansen, Sarpsborg.

Akershus, Ragnar Hansen, Oslo.

Hedmarken, Alf Gulbrandsen, Hamar.

Vest-Opland, Tor Løkken, Gjøvik.

Buskerud, Edg. Hell, Drammen.

Vestfold, Olav Nordskog, Tønsberg.

Telemark, Emil Kjennbakken, Notodden.

Aust-Agder, Jens Kvale, Arendal.

Vest-Agder, Erl. Kvåle, Kr. Sand S.

Rogaland, Ing. B. Wilson, Stavanger.

Hordaland, Knut Paulson, Bergen.

Sogn og Fjordane, Oddleif Fagerheim, Dale i Sunnfjord.

Sør-Trøndelag, And. Wormdahl, Trondheim.

Namdalen, Thoralf Johnsen, Namsos.

For Møre og Romsdal arbeides det med en sekretærordning som forhåpentlig løses i 1950.

I Nordland fylke som omfatter 6 kretspartier har Nils Hove reist i hele 1949, og Reidar Somdalen i 6 mnd.

For Troms vil det også bli aktuelt med en fast sekretær. I 1949 har Kåre Hansen reist som lønnet sekretær i Nord-Troms, han sluttet når valget var over.

I Finnmark har Aksel Olsen vært tilsatt for å reise i Vest-Finnmark, og Leif Wold-Karlsen i Øst-Finnmark, begge ordningene varte bare til valget.

Med det omfanget partiarbeidet nå har fått, og distriktsorganisasjonenes økte arbeid vil det være nødvendig at sekretærordningene opprettholdes. Det er ført forhandlinger mellom Opplysningsforbundet og partiet om finansieringen og disponeringen av sekretærene for 1950, der en er blitt enige om å opprettholde sekretærordningene i det omfanget som en hadde i 1949, med unntak av at sekretærordningen for Vest-Opland sløyfes, men at en søker om å få sekretær til Møre og Romsdal, som tidligere ikke har hatt noen. Men også Nordland må ha erstatning for Nils Hove, han slutter våren 1950, og for Troms og Finnmark som bare hadde midlertidige ordninger inntil valget.

Organisasjonsoversikt for 1949.

	Foreninger	Medlemmer
Østfold	274	11 800
Akershus	265	10 900
Hedmark	349	14 600
Gudbrandsdal	115	3 576
Vest-Opland	129	5 139
Buskerud	256	9 500
Vestfold	229	9 880
Telemark	152	6 968
Aust-Agder	80	2 400
Vest-Agder	84	3 943

Rogaland	130	8 608
Hordaland	133	3 500
Sogn og Fjordane	108	3 200
Sunnmøre	27	1 235
Romsdal	45	900
Nordmøre	80	3 100
Sør-Trøndelag	243	8 607
Inn-Trøndelag	180	4 650
Namdal	80	2 500
Sør-Helgeland	36	743
Nord-Helgeland	68	2 300
Søndre Salten	95	3 657
Nordre Salten	66	1 800
Lofoten	37	800
Vesterålen	41	1 080
Sør-Troms	39	890
Nord-Troms	127	3 500
Vest-Finnmark	25	903
Øst-Finnmark	29	1 521
Oslo	216	62 714
Drammen	47	1 905
Bergen	65	3 937
Trondheim	45	3 299
	3 899	204 055

Landsmøtet.

Det ordinære landsmøtet skulle vært holdt i 1948 og var bestemt til mai det året.

Det viste seg imidlertid at det var umulig å kunne få ferdig utkast til revisjon av prinsippprogrammet og arbeidsprogrammet

i så god tid at forslagene kunne bli sendt partiavdelingene til foreløpig behandling før Landsstyret skulle lage endelig innstilling, Landsmøtet ble derfor utsatt til 17.—20. februar 1949.

Det var første gang Landsmøtet i partiet pågikk i 4 dager, men så var det og en omfattende sakliste.

Revisjon av Prinsippprogrammet eller som det nå heter Grunnsyn og retningslinjer og Arbeidsprogrammet fikk en grundig behandling.

Utenrikspolitikken og forsvaret tok og en bred plass på møtet. Boligsaken og brukspolitikken ble behandlet som særskilte saker utenom Arbeidsprogrammet. Det ble foretatt revisjon av de faglige retningslinjer, retningslinjene for partiets stilling til Samvirkebevegelsen, Edruelighetsarbeidet, og endrede retningslinjer for kvinnebevegelsen. Forslag til endringer av retningslinjer for Kommunegruppene ble oversendt Landsstyret til vedtak.

Det ble foretatt en del lovendringer. De viktigste var at Landsstyret ble utvidet fra 38 til 54 medlemmer, så hvert fylke blir representert med 2 representanter mot tidligere 1, bypartiene i Stavanger, Bergen og Trondheim blir representert som tidligere med 1 representant. Bestemmelsen fra Samlingskongressen om at Kvinnesekretariatet skulle velge to medlemmer til å tiltre Sentralstyret, ble endret til 1 representant.

Landsmøteperioden ble forlenget fra 3 til 4 år. Kontingenten ble forhøyet fra 50 øre til 80 øre for gruppe I, og fra 15 øre til 40 øre for gruppe II til distriktsorganisasjonene. Derav henholdsvis 40 øre og 20 øre til Landspartiet.

Kontingenten til Landspartiet fra de direkte tilmeldte bypartier, ble forhøyet fra 50 øre til 65 øre.

Det ble videre foretatt enkelt endringer i Mønsterlovene. Landsmøtet behandlet den politiske situasjon og arbeidet fram til Stortingsvalget.

Det møtte gjester fra Det engelske Arbeiderparti og de sosialdemokratiske partier i Danmark, Sverige og Finland. Sosi-

alistiske parti på Island var og innbudt, men hadde ikke anledning til å sende representant.

Det møtte gjester fra Arbeidernes faglige Landsorganisasjon, Arbeidernes Ungdomsfylking, Arbeidernes Opplysningsforbund, Arbeidernes Avholdslandslag, Kristne arbeideres Forbund og fra Framfylkingen. Innbudt var og en rekke av partiets veteraner.

Det er trykt protokoll fra Landsmøtet.

1. mai.

Landsorganisasjonens sekretariat og partiets sentralstyre henstilte også denne gang til de faglige samorganisasjoner eller de faglige utvalg om å forestå arrangementene og da i samarbeid med partiets avdelinger. Hvor de faglige organisasjoner ikke kom til å forestå arrangementene, skulle partiets avdeling ta seg av det, og da helst i samarbeid med fagforeningene.

Kommunistene forsøkte seg mange steder på å få innflytelse over de faglige utvalg, for så å beherske forberedelsene av arrangementene. Når de ikke klarte å få flertall, og det var bare på noen få steder det lyktes, så trakk de seg ut av komiteene og laget splittelsesdemonstrasjoner. I de tilfeller de gjorde det, fikk de liten tilslutning.

Fra Landsorganisasjonen og partiet ble sendt ut dette manifest:

Fred — Frihet — Solidaritet.

I pakt med maidagens tradisjoner skal vi igjen fylkes under fanene og mønstre kreftene i arbeidet for våre aktuelle oppgaver.

Den internasjonale utviklingen etter krigen har skapt frykt for nye konflikter og gjort det til en sentral oppgave å trygge

freden. Under ledelse av arbeiderregjeringen har det norske folket slått lag med andre demokratiske nasjoner i en aktiv innsats for fred og sikkerhet i verden. Maidagen skal vise arbeiderbevegelsens tilslutning til denne fredspolitik.

Den sosialistiske arbeiderbevegelsen har alltid ført en konsekvent kamp for friheten. Enhver skal kunne si sin mening fritt og uten frykt. Vi vil ha full møtefrihet og organisasjonsfrihet. Styremaktene skal velges ved frie og hemmelige valg. Sosial og økonomisk frihet skal ikke være en særrett for et velstilt mindretall i folket. Derfor vil vi fortsatt samle kreftene om en sosial og økonomisk politikk som sikrer det jevne folk trygghet og frihet i samfunnet.

Fagorganisasjonen og Arbeiderpartiet står i vår tid sammen om en dobbelt oppgave. På den ene side settes alle krefter inn for å reise opp igjen det som ble ødelagt under okkupasjonen, og for å bygge videre ut landets produksonevne og heve nasjonalinntekten. I dette arbeid søker vårt folk det internasjonale økonomiske samarbeid som er nødvendig for å løse våre egne oppgaver. Samtidig fortsetter vi arbeidet for å sikre stadig større rettferd i levekårene for det jevne folk. Maidagen skal gi uttrykk for vår vilje til å øke produksjonen og heve levestandarden.

Arbeiderbevegelsens vekst er solidaritetens vekst i vårt samfunnsliv. — Arbeidernes faglige Landsorganisasjon som nå fyller 50 år, står i en særstilling ved den veldige tilslutningen den har fått etter hvert som lønnstakerne har sluttet seg solidarisk sammen. Jubileet er en påminnelse til hele det arbeidende folk om solidaritetens verdi og betydning, og minner oss samtidig om den skade de krefter gjør som søker å svekke den økonomiske og politiske solidariteten, de som svekker og sinker den oppmarsjen og frigjøringen vi feirer ved jubileet.

Landsorganisasjonen og Arbeiderpartiet sender denne hilsen til alle sine medlemmer og ber hver enkelt møte opp under fanene 1. mai. La maidagen bli en mektig hyllest til solidari-

teten, den kraft som også skal sikre Arbeiderpartiet makten og ledelsen etter årets stortingsvalg.

La oss samles under dagens merke:

Fred — Frihet — Solidaritet.

Arbeidernes faglige Landsorganisasjon
Sekretariatet.

Det norske Arbeiderparti
Sentralstyret.

Demonstrasjonsmerket var denne gang viet Landsorganisasjonens 50-års jubileum.

Landsorganisasjonens merke med dagens 'parole

Fred — Frihet — Solidaritet.

Gjennom Partikontoret og partiets distriktsorganisasjoner, ble det ordnet med talere til 663 arrangementer. Feiringen av dagen tok til allerede kvelden forut med ungdomsoppmarsj.

Kristne arbeideres Forbund fikk i stand gudstjenester i langt flere kirker enn tidligere.

1. Mai-dagen ble fra naturens side en sjelden vakker vårdag over de fleste distrikter, unntatt Trøndelag, der det var regn og blåst.

Demonstrasjonene fikk ellers i landet en stor og sterk tilslutning.

I likhet med tidligere år, var det også denne gang utveksling av talere mellom de skandinaviske land.

Stortingsvalget.

Det ble ført en sammenhengende valgkamp hele året, og enda var det bra stigning inntil selve valgdagen.

Allerede høsten 1948 holdt vi det første kurset for sekretærene og representanter for distriktene. På ettersommeren 1949

var sekretærene igjen inne til kurs og det har sikkert vært av stor betydning at vi hadde slik god kontakt fra alle distrikters valgleidelse. Mye av materialet ble sendt ut på våren og i god tid på høsten. Denne gang kom ikke noe materiale for sent ut. Foruten plakater ble disse brosjyrer utsendt:

Det ble sagt	150 000
Boligreisinga	100 000
Folketrygden	100 000
Valgmanifestet	450 000
100 poeng	30 000
Norge etter 2 verdenskriger	300 000
Tall som teller	100 000
Frihet for hvem	100 000
Folder om skattene	300 000
Vår regjering	300 000
Nord-Norge velger	40 000
Brosjyre for sjøfolk	10 000
Fiskeribrosjyre	50 000
Kyststripa	20 000
Ungdommens plass	150 000
Liberta	100 000
Aldri mer borgerlig styre	100 000
Forsvar og utenrikspolitikk	250 000
Mer industri	20 000
Striden om valgordningen	5 000
Fakta om Norge	5 000
Einar Gerhardsens tale på L.O.-kongressen ..	100 000
Vi viser vei	600 000
Sikk Sakk partiet	150 000

Foredragsvirksomheten var mer omfattende enn noen gang tidligere.

Flere av regjeringens medlemmer og partiets tillitsmenn nyttet sommerferien til foredragsturneer. Således var Einar

og Werna Gerhardsen i Finnmark og Troms, Jens Chr. Hauge i Nordland, Nils Langhelle i Rogaland, Gunnar Ousland i Hordaland, Martin Tranmæl i Finnmark. Hertil kommer omfattende helgeturer og reiser på 3—4 dagers turer av regjeringens medlemmer, L.O.s og partiets tillitsmenn på sommeren og høsten før den egentlige valgkamp satte inn. En rakk denne gangen også distrikter som ellers sjelden er besøkt. I enkelte ytterdistrikter hadde det ikke vært politiske møter på 20—25 år.

Det er ikke til å unngå at presset på enkelte foredragsholdere blir urimelig stort. Partifeller var ute på anstrengende talerferder, og ingen sparte seg, selv om det ofte var tungvinte og avsidesliggende steder langt utenom alfarveien. Det har hatt en stor betydning at velgerfolket kom i en slik god kontakt med partiets tillitsmenn gjennom hele valgkampen.

Distriktsorganisasjonenes ledelse av valgkampen var vellykket. Laga var tidlig i gang med å forberede valgkampen. Agitatorene hadde hottatt instruksjonsmateriale allerede på sommeren, og når valgkampen endelig satte inn, var det på de fleste steder slik at agitatorene hadde fordelt distriktene i roder og fikk besøkt de fleste velgerne flere ganger.

Arbeiderpartiets valgmanifest 1949.

Til det norske folk!

I den vanskelige overgangstida mellom krig og fred har regjeringen Gerhardsen styrt vårt land i kraft av det mandat som Det norske Arbeiderparti fikk ved stortingsvalget i 1945. — Nå står vi igjen foran et valg, og folket skal felle sin dom over den politikken som har vært ført siden frigjøringen, samtidig som den skal bestemme den kurs vi skal føre i de nærmeste år.

På alle kanter møtte vi svære vanskeligheter da krigen sluttet. Landet hadde lidd store tap av menneskeliv og materielle verdier. Produksjonsevnen var redusert i alle næringer, varetilgangen var liten, tyskerne etterlot seg et finansielt kaos,

Gjennom en målbevisst økonomisk politikk har det lyktes å bringe statsfinansene i orden. Vi har kunnet holde en stabil kroneverdi, slik at landet er blitt spart for den inflasjon som mange andre land er blitt rammet av. Arbeidslivet er gjenreist. Det er arbeid for alle. I jordbruk, skogbruk og fiskeri er arbeidsinntektene blitt vesentlig bedret. Gjennom skattepolitikken og ordningen med pristilskudd er det skjedd en utjamning av levekårene. Vår sosiallovgivning er bedret. Barnetrygd er innført, og som det første land i verden har Norge innført 3 ukers løvfestet ferie. Gjennom vårt medlemskap i FN og vår tilslutning til Atlanterhavpakten er vi med og trygger freden for oss selv og verden. Aldri før har noen norsk regjering på så kort tid utrettet så mye til fordel for så mange.

I samsvar med det programmet Arbeiderpartiet gikk til valg på i 1945 har gjenreisningen og nyreisningen vært vår viktigste oppgave. Arbeidet har gått etter programmet. Handelsflåten er gjenreist. Hvalflåten er bygd ut. Fiskerflåten er større og mer effektiv enn den var før krigen. Kraftutbyggingen har foregått i et tempo som er fire ganger større enn i førkrigstida. Produksjonen av jordbruksvarer har økt. Industriproduksjonen er fordoblet fra 1945. Den alminnelige forsyningssituasjon er bedret. De krigsherjede byene og landsdelene er kommet langt på vei med gjenoppbyggingen. Til tross for mangel på arbeidskraft og materialer blir det i landet som elhet bygd flere boliger enn noen gang før. I de fire år etter frigjøringa har landets produksjonsutstyr økt mer enn i de seksten åra under borgerlig styre fra 1919 til 1935.

Dette store arbeid for å bygge ut landet og bedre folkets levekår er et resultat av at det er blitt ført en aktiv samfunnspolitikk. Arbeidet må ikke bli stanset ved at et borgerlig styre slipper til på ny med en tiltaksløs og passiv politikk. Etter den første verdenskrig opplevde vi nødsåra med arbeidsløshet i alle næringer, gjeldskrise, bankfalitter, lockouter og streiker. I åra mellom 1920 og 1935 ble 50 000 jordeiendomme solgt ved tvangs-

auksjon. I det samme tidsrommet gikk 270 millioner arbeidsdager tapt på grunn av arbeidsløshet.

Igen faller prisene på verdensmarkedet bl. a. på jordbruksprodukter og tømmer. I en rekke land har det oppstått stor arbeidsløshet, særlig i industrien.

Men folket vil ikke en gang til oppleve uhyggen og utryggheten fra mellomkrigsåra. Gjennom en aktiv politikk må vi hindre at katastrofen gjentar seg, samtidig som vi vil legge det økonomiske grunnlaget for en tryggere framtid.

I «Grunnsyn og retningslinjer» har Det norske Arbeiderparti lagt fram sitt prinsipielle syn, i Arbeidsprogrammet de retningslinjer som er bindende for partiets politikk i kommende stortingsperiode. I samsvar med disse programmene vil Arbeiderpartiet samle seg om disse merkesakene:

1. *Vi vil arbeid for alle.*

Arbeiderregjeringen har gjennom sin politikk i etterkrigstida virkeliggjort retten til arbeid for alle. Hver mann og kvinne skal kunne leve sitt liv uten frykt for morgendagen. Da må full sysselsetting trygges gjennom en planmessig utbygging av vårt arbeidsliv, der hovedvekten blir lagt på tiltak som gir varig arbeid. Gjennom finanspolitikken vil vi sørge for at mangelen på penger, slik vi kjenner den fra mellomkrigsåra, ikke på ny fører til at arbeidsvirksomheten stopper opp.

2. *Vi vil trygge bygdefolkets og fiskernes realinntekter.*

Ved langsiktige prisavtaler i jordbruket og gjennom særskilte tiltak til støtte for de mindre bruk, vil Arbeiderpartiet trygge levekåra for bygdefolket. Ordningen med pristilskudd opprettholdes, slik at avsetningen av jordbruksprodukter kan sikres. Vi må holde en lav rente, så bygdenæringene kan unngå det tunge åket som rentetrykket før la på dem. Vi må fortsette å bygge ut produksjonsgrunnlaget i jordbruket. I skogbruket må vi sørge for jamnt arbeid gjennom en framsynt prispolitikk og en lang-

siktig utbygging av næringen. Arbeidsvilkåra i fiskeriene stabiliseres. Våre fiskere skal ikke enda en gang drives fra båt og redskap.

3. Vi vil trygge heimen og familien.

Stabiliseringspolitikken reddet det norske folket fra en ukontrollert prisstigning. Vi vil også i framtida sørge for at prisene står i et rimelig forhold til inntektsnivået i landet. Gjennom pristilskudd vil vi sørge for at alle familier blir i stand til å kjøpe det de trenger av nødvendige forbruksvarer. Gjennom en videre utbygging av bygningsindustrien og av Statens Husbank skal alle familier så hurtig som råd er, skaffes menneskeverdige boliger. For å kunne fortsette boligbyggingen i raskt tempo er det også viktig at vi holder fast på det lave rentenivå. Husleien skal fortsatt bli holdt under kontroll.

4. Vi vil skape balanse i utenrikshandelen.

Etter den annen verdenskrig har alle vesteuropeiske land, også Norge, hatt en vareimport som langt overstiger eksporten. For å sikre levestandarden og beskjeftigelsen i landet må vi gjennom en større eksport sørge for at vi kan øke importen av råvarer og forbruksvarer. Arbeiderpartiet vil føre en økonomisk politikk som kan skape balanse i vår utenriksøkonomi.

5. Vi vil bygge ut vårt lands produksjonsmuligheter.

For å kunne løse vårt valutaprogram uten å senke importen og dermed sysselsettinga og levestandarden, må vi gjennomføre en sterk utvidelse av våre produksjonsmuligheter. En plan for denne utbyggingen er lagt i Regjeringens 4-års plan. Vi vil søke å gjennomføre dette programmet som tar sikte på å øke produksjonen med 15—20 prosent i løpet av en 4-års periode.

6. Vi vil bygge ut de landsdeler som økonomisk ligger etter.

Under det gamle system med utilstrekkelig samfunnsregulering har industri og handel hatt tendens til å samle seg i og om-

kring de største byene. Vi ser det som en hovedoppgave å sørge for at de landsdeler som i den økonomiske utviklingen er blitt liggende etter, får større del i oppbyggingen av vårt næringsliv. Ved forsert kraftutbygging og ved å fordele ny industri ut over landet vil også jordbruket og fiskeriene få nye og bedre fordelte avsetningsmuligheter.

7. Vi må ha plan i næringslivet uten detaljregulering.

Uten en nasjonal plan for utbyggingen av vårt næringsliv kan vi ikke balansere vår utenriksøkonomi og utvikle de landsdelene som økonomisk ligger etter. Til det trenges en samlet oversikt over våre muligheter og ressurser, og en plan for å nytte dem ut. Arbeiderpartiet vil at vårt næringsliv skal bygges opp etter planøkonomiens prinsipper — ikke etter planløshetens system. Men vi vil ikke holde fast ved den detaljregulering som har vært nødvendig etter krigen for å sikre rimelige priser og en rettferdig fordeling i en tid med knapphet på varer i hele verden.

8. Vi vil legge grunnlaget for folketrygden.

Arbeiderregjeringen har lagt fram en plan for en skrittvis gjennomføring av en folketrygd i Norge. Den tar sikte på å samordne de trygder som er gjennomført og å utvide trygdeordningene for å sikre folk mot enhver form for uforskyldt tap av inntekt. Vi vil at alle som blir syke eller arbeidsløse, foreldreløse eller av annen grunn kommer i en vanskelig stilling, skal ha økonomisk trygghet.

9. Vi vil trygge demokratiet i dagliglivet.

For å verne frihet og demokrati må folket nå fram til økonomisk trygghet og uavhengighet. Derfor må også retten til å bestemme over de økonomiske forhold i landet ligge hos folket selv og dets folkevalgte organer. Arbeiderpartiet vil gradvis bygge ut det økonomiske demokratiet og dermed trygge folkets rett til å rå over sine egne materielle vilkår.

Dette er grunntrekkene i Arbeiderpartiets program. Vi vil sette alle krefter inn for å vinne flertallet i folket, og dermed trygge at dette programmet blir grunnlaget for arbeidet i storting og regjering.

Sterke kapitalkrefter søker å hindre at dette skal skje. Gjennom Libertas og Industria har rederne, industri-, handels og bankkapitalen truffet svære finansielle tiltak for å velte arbeiderstyret, slik at de igjen kan dominere alt økonomisk og politisk liv i landet.

Valget står mellom folkemakt og pengemakt.

Det norske Arbeiderparti vender seg derfor i dag til hele det norske folket og ber om støtte til trygging av folkestyret og til gjennomføring av det programmet som kan sikre

arbeid for alle,

trygge kår i by og bygd

og en planfast utnyttning av Norges muligheter og ressurser.

Vi viser vei

til frihet og trygge kår.

Det norske Arbeiderparti.

Valgresultatet.

Ved valget i 1949 ble det avgitt i alt 264 000 stemmer mer enn ved Stortingsvalget i 1945. Av denne stemmeøkning tok vårt parti alene 191 500, eller ca. 72 pst. og økte det totale stemmetall fra 609 000 i 1945 til 800 800. Samtidig økte vår prosentvise andel av stemmene fra 41 pst. i 1945 til 45.8 pst. i 1949, d.v.s. en fremgang på 4.8 pst. De borgerlige partiers stemmer utgjør sammenlagt 48.4 pst. av stemmene. Differansen 5.7 pst. ble avgitt til kommunistene.

Våre mandater i Stortinget økte fra 76 til 85 og partistillingen der er nå:

	1949		1945
Arbeiderpartiet	85	representanter	(76)
Høyre	23	—	(25)
Venstre	21	—	(20)
Bondepartiet	12	—	(10)
Kristelig folkeparti	9	—	(8)
Kommunistene	0	—	(11)
<hr/>			
Tilsammen	150	representanter	(150)

Av de borgerlige partiene fikk Høyre det største stemmetall, men gikk tilbake i stemmeprosent fra 17 til 15.9 Venstre gikk også fram i antall stemmer, men tilbake i stemmeprosent fra 13.8 til 12.4. For Kommunistpartiet ble valget en katastrofe. På tross av den totale stemmeøkningen på 264 000 gikk N.K.P. tilbake fra 176 500 stemmer i 1945 til 101 600 stemmer i 1949 og tapte alle sine 11 mandater i Stortinget. Når de på tross av at de fikk 100 000 stemmer ikke fikk noen mandater, skyldes det dels at deres stemmer er spredt over hele landet, og dels at det har tyngden av stemmer i valgdistrikter der det skal et relativt høyt stemmetall til for å få en representant valgt.

Vårt partis stemmetall utgjør kr. 45.8 pst. av det samlede stemmetall. Vi ligger over dette gjennomsnittstallet i alle Østlandsfylker, unntatt Vestfold, og ligger over i de 4 nordligste fylker fra Nord-Trøndelag. Av byvalgkretsene på østlandet ligger vi over gjennomsnittet i alle unntatt Oslo og Telemark — Aust-Agder byene, og vi ligger over i byvalgkretsene fra Møre og Nordover.

Finmarks fylke viser den høyeste prosent: 60.9. Hedemark følger etter med: 59.2.

Størst framgang hadde vi i Bergen, fra 16 787 til 30 198 stemmer.

Byene i Østfold ligger nederst i framgang med 10.6 pst. og Østfold landdistrikt med 9.5 pst. og Akershus med 9.5 pst.

Vi hadde noen valgkretser med tilbakegang. Således Vest-Agder med 1.7 pst. Her stilte kommunistene denne gang liste som fikk 1.4 pst. Aust-Agder og Rogaland med om lag $\frac{1}{2}$ pst. Etter den veldige framgangen som vi hadde i disse distrikter i 1945, kunne vi ikke vente ytterligere framgang.

Nominasjonene:

Landkretsene:

Østfold.

Arthur Arntzen, Klara Skoglund, Anton Berge, Karl H. Karlsen, Olaf Strandås, Hans Thorsen, Reidar Stordahl, Anna Wehler, Trygve Moen, Aksel Haraldsen, Thorleif Thorvaldsen, Birger Henriksen.

Akershus.

Halvard M. Lange, Hartvig Svendsen, Liv Tomter, Arne Strøm, Bernt Korslund, Holm Morgenlien. Kirsten Brunvoll, Bjarne Haugen, Rolf Lunder, Louise Langbakk, Fritz Ungersnes, H. Furnes, Willy Moe.

Hedmark.

Kristian Fjeld, Harald Løbak, Reidar Aamo, Oskar Lindberget. Johanne Pedersen, Leif Hansen, Sverre Østhagen, Olga Mistereggen, Einar Tjernsberget, Per Melby, Karl Bergen, Oddmund Kjølhammar, Anna Steine.

Opland.

Lars Moen, Olav Meisdalshagen, Martin Smeby, Gunnar Kalrasten, Egil Hernæs, Thv. Ulsnæs, Einar Hermanrud, Torger Hovi, Anna Nordby, Alb. Kvammen, Per Reinsborg, Borghild Lie.

Buskerud.

Konrad Knudsen, Lars Breie, Astrid Skare, Ragnar Christianesen, Gunnar Mykstu, Johan Lauritzen, Thor Thorsen, Helene Grønvold, Johan Chr. Ruud, E. O. Røsholdt, Beth Kvinnesland.

Vestfold.

Torgeir Berge, Reidar Strømdal, Marie Skau, Einar Haugen, Harald Medberg, Ole Tufte, Alf Skåum, Edith Gulbrandsen, Nef-ton Melås, Asbjørn Thyberg.

Telemark.

Olav Versto, Harald Selås, Tidemann Evensen, Ivar Bjåland, Hans Sølyst, Aslaug Knutzen, Sverre Masterud, Halvor Smeland, Karl Bolstad, Hanna Svendsen, Aslak Svalastoga.

Aust-Agder.

Torvald Haavardstad, Olav Nylund, Magnhild Hagelia, Si-gurd Marcussen, Jakob Mo, Ansgar Hansen, Ingar Olsen, Knut Josefsen, Hanna Bråtelund, Tellef Rislå.

Vest-Agder.

Asmund Kulien, Ole Jørgensen, Einar Wirak, Sigurd Olsen, August E. Fjeldsskår, Alf Udland, Trygve Hansen, Knut B. Stris-land.

Rogaland.

I. K. Hognestad, J. M. Remseth, Einar Andreassen, Edvard M. Edvardsen, Klara Skjæveland, K. Fr. Løyning, Knut Jøssand, Alfred Bjordal, A. J. Båstøl, Harris Svendsen, Elias Finstad.

Hordaland.

Jacob Pettersen, Ole Rong, Isak Flatabø, Knut J. Vik, Gurid Almenningen, Jens Røsland, Olav J. Moberg, Magda Kleppstø, Conrad Milde, Erling Evanger, Alv Hagen, Steffen J. Toppe, Er-ling Kvitne, Bernt Børretzen.

Sogn og Fjordane.

Einar Stavang, Ivar Norevik, Edvard Solheim, Anders Urne, Oddleif Fagerheim, Signe Andersen, Svein Torvanger, Johan Skrede, Mikkell Bøyum, Alf Vee-Haugen, Anders J. Skåre.

Møre og Romsdal.

Olav Oksvik, Peder Alsvik, Arnfinn Roald, Lovise Heggen,

Anders Sæterøy, Edvin Myren, Harald Dønheim, Elias B. Reite, Einar Edvardsen, Andreas Bolset, Olav Rausandhaug, Kristine Almsgård.

Sør-Trøndelag.

Amund Skarholdt, Paul Dahlø, Per Almaas, Jens O. Haanes, Trygve Nervik, Nils Lysø, Ruth Edel Useth, Arne Frivold, Håkon Fagervoll, Johs. Røtvei, Olborg Skaar, Jan Ruste.

Nord-Trøndelag.

Johan Wiik, Gunv. Engelstad, Leif Granli, Hans Solsem, Alf Karlsen, Borghild Nordgaard, Ole L. Haugen, Andreas Graven, Nils Kvam, O. H. Berg, Erling Myrholt.

Nordland.

Reidar Carlsen, Jens Steffensen, Parelius Berntsen, Jonas Enge, Kolbj. Varmann, Sigurd Hamran, Joakim Kosmo, Nils Hillestad, Astrid Krum, Sverre Sand, Brita Nilsen, Arvid Mathisen, Martinus Nystad, Magnus Lilleeng.

Troms.

Aldor Ingebrigtsen, Haakon Breivold, Nils Jakobsen, Peder Jacobsen, Kristian Simonsen, Hans Hauan, Dagmar Andreassen, Eivind Midtgaard, Jens Sommerbakk, Mette Ersfjord, Arthur Elvestad.

Finnmark.

Johannes Olsen, Conr. Karlstrøm, Harry Klippenvåg, Hans M. Hansen, Henry Karlsen, Harald Samuelsberg, Anders Stueng, Isak Helgesen, Einar Samuelsen.

Byvalgdistriktene.

Østfold.

Nils Hønsvald, Henry Jacobsen, Ragnvald Gundersen, Torolf Olsen, Ragnar Hansen, Ingrid Knapstad, Sverre Skaug, Bjarne Johansen, Håkon Hansen, David Kjeldberg.

Oslo.

Einar Gerhardsen, Rakel Sewerin, Finn Moe, Trygve Bratteli, Hjalmar Larsen, Omar Gjestebø, Gunnar Alf Larsen, Gunvald Hauge, Ragna Karlsen, Bernhard Haugland, Hedvik Skar, Olav Sundet, Eugen Johannessen.

Byene i Hedmark.

Sig. Pedersen, Anders Hove, Nils Frydenlund, Aasmund Grimstad, Kr. Gundersen, Anton Hofsmarken, Anton Andreassen, L. E. Høiby.

Byene i Buskerud.

Olav Watnebryn, Olaf Sørensen, Otto Hansen, Anna Sandberg, Adolf M. Thorsen Nils Nilsen Sandli, Clara Gullerrud, Sverre Christophersen.

Byene i Vestfold.

Oscar Torp, Johan Andersen, Carl Henry, Arne Øvrum, Karl G. Andersen, Birger Carlson, Aagot Bache Hansen, Åge Haukeli, Gunvor Eker, Dagfinn Olsen.

Byene i Telemark.

Sverre Løberg, Paul Sunde, Johs. Løkke, J. P. Johansen, Peter Bentsen, Gunnar Karlsen, Ebba Lodden, Oscar Balstad, Sigurd Paulsen, Arnt Haraldsen.

Byene i Vest-Agder.

G. Natvig Pedersen, Jacob Friis, Nils E. Nilsen, Trond Hegna, Torkjell Breilid, Sverre Eggaas, Ingvar Kristiansen, Einar Grønn, Salve Salvesen, Birgit Gjølstein, Thoralf Strømme, Sunniva Hakestad—Møller, Karl Oshaug.

Bergen.

Nils Langhelle, Joachim Dahl, Torstein Selvik, Anna Antoni, Kjell Aakrek, Helmer G. Kinn, Alf Smith Hansen, Elisa Rognaldsen, Finn Lien, Ragnvald Andersen, Nils Handal.

Byene i Møre.

Anton Alvestad, Ulrik Olsen, Karl Årønes, Sigurd Vanvik, Bertha Bele, Olav Aasen.

Byene i Trøndelagen.

Haakon Johnsen, Carl Viggo Lange, Reidar Lyseth, Ingebjørg Øisang, Jardar Wold, Nils M. Aune, Thorleif Ranum, Johan Mjø-sund, Ida Dybvik, Lage Haugness, Olav Gjærevoll.

Byene i Nordland.

Alfred Nilsen, Ingvald Jaklin, A Seppelä, O. L. Braseth, Olav Berg Hansen, Eilnor Olsen, Alf Olsen, Kr. Munteby, Thoralf Albrigtsen, Eldfrida Hansen.

Nordisk samarbeid.

Den nordiske samarbeidskomiteen hadde 2 møter i 1949. Dess-uten ble det holdt ett møte med deltakere fra de 3 skandinaviske land.

Det første møte ble holdt i København 5. og 6. mars. Fra Det norske Arbeiderparti møtte Einar Gerhardsen, Trygve Bratteli, Martin Tranmæl og Lars Evensen. Møtet behandlet blant annet nordisk samarbeid ved utbygging av ny industri, den aktuelle politiske situasjon i Norden og en rekke organisasjonsspørsmål.

Det andre møtet i samarbeidskomiteen ble holdt i Reykjavik 19.—20. juli. Fra Det norske Arbeiderparti møtte Martin Tranmæl og Halv. Lange. Foruten en rekke praktiske organisasjons-spørsmål behandlet møtet aktuelle problemer i sammenheng med den økonomiske reguleringspolitikk og midler og veier til be-kjempelse av splittelsen i arbeiderbevegelsen. Samarbeidskomi-teens sekretariat for det følgende år ble lagt til Norge.

Møtet med deltakere fra de tre skandinaviske land ble holdt i Oslo 29. september. Fra Det norske Arbeiderparti møtte Einar Gerhardsen, Trygve Bratteli, Martin Tranmæl, Olav Meisdals-hagen, Erik Brofoss og Kai Knutsen. Møtet var sammenkalt fra å drøfte de tre lands stilling etter devalueringen. En ble enig om å fortsette diskusjonen på det senere ordinære møtet i Den nordiske Samarbeidskomiteen.

1. mai 1949 var det som tidligere år utveksling av 1. mai talere. Fra Danmark talte: Lars M. Olsen i Horten og Karl P. Jensen i Moss.

Fra Sverige talte: Sigurd Lindholm i Trondheim og Bror Johansson i Drammen.

Fra Finland talte Reino H. Oittinen i Halden.

Fra Norge Alf Andersen i Värmland og Lars Evensen i Dalarna i Sverige.

G. Natvig Pedersen i København og Arthur Ruud i Odense i Danmark.

Marthin Tranmæl i Finland.

Den økonomiske konferansen i Stockholm 25. april.

Til konferansen om det økonomiske samarbeid i Norden møtte Trygve Bratteli, Konrad Nordahl og Lars Evensen.

Til Finnlands sosialdemokratiske partis landsmøte 17. oktober møtte Einar Gerhardsen.

Til landsmøtet i Sosialdemokratisk Forbund i Danmark 4.—7. september møtte Trygve Bratteli.

Finnlands svenska arbetareförbunds landsmøte 25.—26. mars, møtte Lars Evensen.

Sveriges sosialdemokratiske partis 60-års jubileum møtte Einar Gerhardsen og Olav Larssen.

Internasjonalt samarbeid.

Samarbeidet mellom sosialistpartiene har nå kommet inn i fastere former med regelmessige møter og konferanser. Det er i første rekke arbeiderpartiene i Vest-Europa som tar del; men partiene i Canada og Israel er også aktivt med i samarbeidet. Tidvis tar også representanter for sosialistpartiene i Australia, New Zealand, Sør-Afrika og i Sør-Amerika del i konferansen. Det japanske partiet er også knyttet til det informasjons- og sambandskontoret som fungerer i London. I løpet av dette året

ble Julius Branthal ansatt som sekretær for dette kontoret; noe som førte til merkbar oppgang i dets aktivitet.

Den internasjonale sosialistkonferansen ble i år holdt i Baarn, Holland, 14.—16. mai. Her møtte Finn Moe og Haakon Lie som vårt partis representant. Haakon Lie deltok også i Comiscos møte som ble holdt forut for konferansen, og i dets møte i Paris 10.—11. desember.

På den ekspertkonferansen som Comisco arrangerte 11.—16. september i Ørenes, Sverige, var Odd Gøthe og Halvard Bojer norske utsendinger.

På franske sosialistpartiets kongress i juli møtte sosialattasje Harald Lund som vår utsending. Halvard M. Lange representerte partiet på det belgiske partiets landsmøte i november.

Representasjon.

Til landsmøtet i Arbeiderpartiets presseforbund møtte Trygve Bratteli.

Til A.U.F.s landsmøte 5.—8.mai møtte Martin Tranmæl og Trygve Bratteli.

Til L.O.s kongress møte:

Martin Tranmæl, Trygve Bratteli og Haakon Lie.

Stipendier.

Conrad Mohr's legats

stipendie for studie av sosialismen.

Innstillingskomiteen som består av representanter for Landsorganisasjonens sekretariat, Opplysningsforbundets styre og Sentralstyret innstilte Reidar Kaare Wilhelmsen og Idar Nordstrand med Arvid Dyrendahl og Reidar Danielsen som varamenn.

Stipendier ble av legatstifterens hustru gitt til Idar Nordstrand.

Holtermann Knutsens fonds stipend.

Årets stipend av fondet ble gitt til Reidar Kaare Wilhelmsen.

Jordbrukskonferanse.

13. og 14. august ble det holdt jordbrukskonferanse i Oslo. Fra samtlige fylker unntatt Finnmark var innkalt 2 representanter. Dessuten deltok Sentralstyrets jordbruksutvalg, representanter for regjeringen og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon. Disse spørsmål ble behandlet:

1. Jordbrukspolitikken i årene etter krigen med statssekretær Rasmus Nordbø som innleder.
2. Den framtidige jordbrukspolitik med statsråd Kristian Fjeld som innleder.
3. Arbeidet med jordlovrevisjonen med formannen i Jordlovs-kommisjonen, Henry Uærstad, som innleder.

Konferansen vedtok enstemmig denne uttalelse:

Jordbrukere fra landets fylker, samlet i Oslo til et to dagers jordbruksmøte, gir sin fulle tilslutning til den politikk Regjeringen har ført. Det er møtets mening at denne politikk i vesentlig grad har ført til en høyere levestandard for landsbygdas befolkning.

Møtet understreker at det er nødvendig å få løst jordspørsmålet så fort som mulig i samsvar med partiets retningslinjer.

En vil peke på at det er nødvendig å gjennomføre tiltak som fremmer rasjonelle brukstyper og bruksmåter og en rimelig arbeidsfordeling mellom de ulike bruksstørrelser og de ulike strøk av landet. De særlige forhold som jordbruket arbeider under i fjord- og fjellbygdene, langs kysten og i Nord-Norge, må vises særlig oppmerksomhet.

Møtet legger vekt på, slik som det også er nevnt i Arbeiderpartiets program, at prisene på jordbruksvarer blir fastsatt for et lenger tidsrom, så det blir lettere å planlegge en jevn og lønnsom produksjon.

Den framtidige kraftforordning og andre produksjonsregulerende og produksjonsfremmende tiltak må særlig ta sikte på å nytte ut de naturlige produksjonsmuligheter i landet, og styrke produksjonsevnen på de mindre bruk.

Samvirketiltak i produksjon og omsetning oppmuntres og utbygges i samsvar med partiets program. Det arbeid som er tatt opp for å lette husarbeidet for småbruker- og bondekvinnene og gi disse en kortere arbeidsdag, må fortsatt støttes.

Jordbrukets kredittinstitusjoner bygges ut og tilpasses de praktiske behov. Renten bør også i framtida holdes på et lavt nivå.

Det arbeid som er tatt opp for å skaffe bygdene større andel i de kulturelle goder, bør fortsette og påskyndes så mye som mulig.

Følgende forslag fra Karl Olsen ble vedtatt og besluttet oversendt Sentralstyret:

Partiets Landbrukskonferanse 13. og 14. august vil henstille til Sentralstyret å ta under alvorlig overveielse, om det ikke vil være formålstjenlig å gå til utgivelse av et eget landsomfattende spesialorgan for landbruket.

Arbeiderbladet.

1949 har vært et framgangsrikt år for Arbeiderbladet. Avisas abonnement og løssalg er betydelig økt og annonseinntekten viser stor stigning. Særlig er det grunn til å framheve at avisa i forbindelse med valgkampen og den etterfølgende abonnementsverving økt sin utbredelse i Oslo — en økning som fortsetter inn i det nye år. Avisas framgang er blant annet muliggjort ved at redaksjonen fra september måned fikk større format til disposisjon.

Ved årsskiftet 1949—50 fratradte *Martin Tranmæl* som ansvarshavende redaktør. Han fortsetter som politisk medarbeider. Tranmæl ble valgt som redaktør på landsmøtet i 1921 og kunne ved sin fratreden således se tilbake på nesten 30 års virksomhet som hovedorganets redaktør. Tranmæl ble ved sin fratreden tildelt Arbeiderbladets merke i gull. På 70-års dagen den 27. juni 1949 gikk avisa, sentralstyret og Landsorganisasjonen sammen om å gi ham en erkjentlighetsgave.

Landsmøtet i februar 1949 valgte enstemmig *Olav Larssen* som redaktør. Etter å ha vært i den utenbys partipresses tjeneste siden 1913 ble han i 1935 ansatt som redaksjonssekretær, var fra 1938 journalistisk redaktør og siden 1948 ansvarshavende redaktør ved siden av Tranmæl.

Arbeiderbladets Fellesorganisasjon ble konstituert den 20. oktober 1949. Ved starten hadde fellesorganisasjonen tilslutning av 131 parti- og fagforeninger, som hadde tegnet seg for kr. 123 757.50 i innskudd, hvorav innbetalt vel 71 000.00 kroner. Etter konstitueringen er medlemstallet ytterligere økt. Fellesorganisasjonen styre består av i alt 5 medlemmer. Fellesorganisasjonens formann og nestformann Kåre Hansen og Hans Sundrønning og medlem av styret Willy Pedersen, representerer Fellesorganisasjonen i Arbeiderbladets administrasjonsutvalg.

Den store tilslutning til Fellesorganisasjonen er et godt uttrykk for at arbeiderbevegelsen i Oslo, Asker og Bærum slutter opp om sin avis og vil gå aktivt inn for dens fortsatte framgang.

Kontakt.

«Kontakt» har nå gått inn i sitt 3. år. Vi visste på forhånd at det ikke ville bli noen forretning. Noe regnskapet til overmål viser. Opplaget ligger nå på om lag 5 000 (2 500 abonnenter og 2 500 i løssalg).

Formatet er fra årsskiftet skåret ned atskillig — både fordi vi håper at det vil gjøre «Kontakt» mer lettlest (kortere artikler), og fordi vi håper å kunne spare inn en del ved å gjøre sidetallet mindre.

Arbeidernes Pressekontor.

A.P. har i årets løp utvidet og lagt om sin virksomhet ganske betydelig. Personalet er utvidet til en størrelse som svarer til den en tidligere har regnet med som naturlig, og det må ansees for å være tilstrekkelig til å dekke den virksomhet kontoret kan make innenfor rammen av de tekniske hjelpemidler vi rår over.

Kontorlokalene er pusset opp og ominnredet etter en plan som ble lagt fram i mars måned, og de tilfredsstillende behovet kontoret har, og muliggjør en rasjonell arbeidsordning.

Fra januar fratrådte Johs. Hedemann og Olav Brunvand overtok ledelsen av kontoret. Inge Scheflo ble ansatt som redaksjonssekretær fra 1. mars, samtidig som Inger-Anne Ribu ble ansatt som journalist og Knut Larsen som kontorist. Knut Larsen ble ansatt som journalistlærling i Telemark Arbeiderblad fra september måned og samtidig ble Berit Thorsen, som tidligere hadde arbeidet på kveldsvakt, ansatt som kontordame på dagvakten.

På kveldsvakten arbeider det som tidligere 3 hver kveld. Den tidligere sjef for kveldsvakten, Egil Eggen, er gått over på dagarbeid, og ledelsen av kveldstjenesten deles nå mellom dagvaktens journalister.

På dagvakten arbeider nå 8 med journalistiske oppgaver og 2 med kontorarbeid. Med dette personale har det vært mulig å gjennomføre en naturlig arbeidsdeling, og en er kommet bort fra den urasjonelle ordning en hadde tidligere da journalistene en vesentlig del av dagen var beskjeftiget med kontorarbeid.

Jakob Sverdrup har avløst Anders Buraas som fast korrespondent i London. Virksomheten drives på samme måte som tidligere.

Korrespondentordningen i København er blitt betydelig bedret i den siste tiden, men forbindelsen med Stockholm er fremdeles utilfredsstillende. Med Finland har en bare hatt periodevis samband.

Kontoret har nå teleprinterforbindelse med 5 aviser, for de øvrige vedkommende må dagsaktuelt stoff sendes pr. telefon. Telefonformidlingen er en meget utilfredsstillende form for overføring av stoff, både på grunn av at det tar uforholdsmessig lang tid å diktere til alle aviser og fordi en rekke aviser tilsynelatende ikke har tilfredsstillende personale til å ta imot stoffet.

Med det tekniske utstyr kontoret rår over er det neppe mulig å utvide A.P.'s virksomhet noe vesentlig, og en kan allerede nå si at mange av avisene ikke har mulighet for å utnytte stoffet på

grunn av de uhensiktsmessige overføringsmetoder. Det er en nærliggende oppgave å undersøke mulighetene for å skaffe arbeiderpressen et fullt moderne forbindelsesnett, og som en særskilt sak vil det bli lagt fram forslag om en komité som kan utrede dette spørsmål.

A-Pressen.

I likhet med 1948 så hadde A-pressen også i 1949 en gledelig utvikling, selv om det ennå er atskillig som står igjen før man kan si at våre aviser har en tilfredsstillende utbredelse og økonomi, og ennå står det atskillig ugjort både når det gjelder teknisk utstyr og bedre lokaler.

Avisopplaget.

De endelige opplagstall for 1949 foreligger ennå ikke, men på grunnlag av oppgavene pr. 30. september og mottatte meldinger om utviklingen i 4. kv. så går vi ut av 1949 med et samlet opplag som er minst 20 000, mest sannsynlig 25 000 høyere enn utgangen av 1948. Det samlede opplag pr. i dag ligger mellom 340 og 345 000, mot i 1940 ca. 220 000. Praktisk talt hele denne stigningen faller på våre lokalaviser som i dag har en større prosentvis andel av norske lokalpressens samlede opplag enn før krigen, mens Arbeiderbladet på den annen side har en mindre prosentvis andel av Oslopressens opplag, slik at A-pressen som helhet har praktisk talt den samme prosentvise andel av landets samlede avisopplag som før krigen, nemlig 22 pst. omtrent det samme som venstrepressen, mens høyrepressen har ca. 29 pst.

A-pressen og valget.

Våre aviser ble under valgkampen i høst sendt ut i et samlet ekstraopplag av ca. 100 000 i gjennomsnittlig 2½ måned, mens vi f. eks. i 1945 bare sendte ut ca. 17—18 000 og ved valget i 1947 i 7—8 000 ekspl.! Ved siden av at avisene ga 50 pst. reduksjon og på egen eller den lokale arbeiderbevegelses regning sendte ut atskillige aviser, så ble de samlede netto-utgifter til valgabonne-

mentet på kr. 200 000 dekket ved at *Norsk Arbeiderpresse A/S* betalte $\frac{2}{3}$ og partiet $\frac{1}{3}$. Det er ikke tvil om at det var av vesentlig betydning for valgresultatet at vi denne gangen la så stor vekt på å få avisene våre spredd ut, og dertil kom at Pressekontoret gjorde et sjeldent godt redaksjonelt arbeid både foran og under valgkampen.

Der var også lagt opp fra *Norsk Arbeiderpresse A/S* en landsomfattende plan for bearbeidelsen av valgabbonnentene for å få disse som faste abonnenter, og resultatene har vært meget gledelige.

Bergens Arbeiderblad fikk over 2 000 av valgabbonnentene som faste, betalende abonnenter, *Telemark Arbeiderblad* og *1ste Mai* over 1 000 hver, og flere mellom 500 og 1 000.

Bearbeidelsen av de fagorganiserte.

Det er uten tvil en stemning for avisene våre som neppe før, og som det nå blir gjort det ytterste for å kunne utnytte. *Arbeiderpressens Samvirke* har fordelt navn og adresse på samtlige fagorganiserte her i landet til de enkelte aviser og som ved sammenstilling av de mottatte adresser med sine abonnementskartoteker finner ut hvem som ikke er abonnenter. Disse blir nå bearbeidet muntlig og skriftlig etter en landsplan som nå er lagt opp.

Ennå er det imidlertid distrikter hvor våre aviser har en altfor dårlig utbredelse, ennå er det et stort antall kommuner hvor over 90 pst. av befolkningen ikke leser en arbeideravis. Hver enkelt kommune er imidlertid kartlagt når det gjelder våre avisers utbredelse og det arbeides målbevisst for å få rettet på et farlig og uholdbart forhold.

A-pressekampanjen

En annen gledelig utvikling i det året som er gått er resultatet av A-pressekampanjen for tegning av andeler og økt utbredelse av A-pressen. Hundrer av nye parti- og fagforeninger er kommet med som andelseiere i avisene våre og avisenes an-

delskapital er under denne kampanjen blitt 3-doblet. Det er holdt hundrer av foredrag om A-pressen i parti og fagforeninger, og våre grunnorganisasjoner er blitt knyttet sterkere til våre aviser enn noensinne.

Trykkeriutstyr, lokaler.

Også i 1949 er avisene våre tilført betydelige trykkeriutstyr og vi er bedre utstyrt enn noensinne. Bl. a. har Arbeider-Avisa fått et helt komplett trykkeri og som av fagfolk karakteriseres som kanskje det mest moderne og praktiske utstyrte avistrykkeri i landet. Flere aviser har fått bedre lokaler. Hamar Arbeiderblad har påbegynt sitt bygg som bare i første etappe vil koste ca. kr. 900 000.00 og en rekke andre aviser har planer og tegninger ferdig. Ennå er det imidlertid atskillig ugjort før man kan si at avisenes behov for bedre lokaler og trykkeriutstyr er helt tilfredsstillende løst.

Økonomien.

Som helhet kan man si at også avisenes økonomiske utvikling har vært god. På grunnlag av regnskapene pr. 30. september 1949 for alle våre aviser og de rapporter som hittil foreligger for 4. kvartal så vil de samlede inntekter bli ca. 21½ million større enn i 1948, eller i alt ca. 19 millioner, mens f. eks. i 1939, rekordåret før krigen, inntektene var 8½ million. «Utgiftene vil imidlertid også stige men neppe mindre enn 2 millioner, slik at den regnskapsmessige forbedring allikevel ikke blir større enn ½ million. Tar vi med de ordinære avskrivningene så vil vel A-pressen som helhet kanskje balansere. På den annen side er det imidlertid en rekke aviser med vesentlige underskudd og som reiser de største problemer om hvordan man skal få endene til å møtes.

Dannelsen av Norsk Arbeiderpresse A/S har vist seg å være av den aller tørste betydning for finansieringen av avisene våre og der vil i året som kommer bli stilt de største krav til dette selskap. Det arbeider imidlertid med meget beskjedne resurser i forhold til de store kapitalbehov som det er hos avisene våre.

I hvilken grad man vil kunne klare å løse de store finansieringsproblemer som man står overfor er det i dag ikke mulig å kunne si, men noen enkelt oppgave vil det neppe bli..

Erstatningene.

I 1949 fikk man også sluttført erstatningene overfor krigsskadetrygden for Løsøre og Justisdepartementets Oppgjørsavdeling. Nå gjenstår bare den lenge ventede *utjevning mellom de aviser* som ble stoppet og de som fortsatte under krigen. I hvilken grad vi kan fortsette utbygningen av våre aviser vil vesentlig stå og falle med resultatet av dette oppgjøret som alle nå håper kan bli påbegynt og avsluttet i 1950.

Libertas.

Libertas investering i borgerpressen har ytterligere skjerpet avis konkurransen. Man må imidlertid kunne gå ut fra at når den komité som nå er satt ned har gitt sin utredning og innstilling, at vi da vil kunne få satt en stopper for en utvikling som er uheldig på mer enn en måte. Våre aviser må imidlertid gis den største honnør for den måte de allerede i fødselen drepte Libertas planlagte politiske annonsering under valget.

Sluttord.

Selv om avisene våre på mange måter har hatt en meget gledelig utvikling i 1949 så er det ingen grunn til å skjule at man står overfor store økonomiske problemer og med mange og store vansker foran oss. *Mens man tidligere i vesentlig grad har kunnet dekke de økte utgifter ved øyere abonnements- og annonseepriser så vil man neppe ytterligere kunne forhøye disse. Mulighetene kan bare dekkes ved økt utbredelse, økt annonsering og økt aksidensvirksomhet.* Det vil derfor bli stilt de største krav både til de som arbeider i avisene og til den samlede arbeiderbevegelse hvis vi helt ut skal kunne overvinne vanskene og legge til rette et tilfredsstillende økonomisk grunnlag for pressa vår. Men med felles innsats håper vi at også 1950 vil vise den samme gledelige utvikling som i 1949.

Dagblad.

1. Arbeiderbladet	Oslo	Olav Larssen	Edmund Norén
2. Arbeider-Avisa	Trondheim	Ole Øisang	John Aae
3. Bergens Arbeiderblad	Bergen	Torstein Selvik	P. Myklebust
4. Dagningen	Lillehammer	Bjarne Thorud	Knut Grythe
5. Demokraten	Fredrikstad	Jørgen Hustad	John Johannessen
6. Fremover	Narvik	Odd Finseth	Egil Alstad
7. Fremtiden	Drammen	Jon Vraa	Knut A. Næss
8. 1ste Mai	Stavanger	Trond Hegna	Brynjulf Haaland
9. Glomdalen	Kongsvinger	Halvor Steffensen	Øivind Løchen
10. Halden Arbeiderblad	Halden	Paul Hovding	Johs. Andreassen
11. Hamar Arbeiderblad	Hamar	E. O. Solbakken	Einar Emilsen
12. Haugeland Arbeiderblad	Haugesund	Godtfred Gauden	Ole S. Kristoffersen
13. Horten Arbeiderblad	Horten	Paul Bentsen	Paul Bentsen
14. Moss Arbeiderblad	Moss	Henry Harm	Peder Holm
15. Nordland Framtid	Bodø	L. O. M. Braseth	Andreas Erikstad
16. Nordlys	Tromsø	Ingvald Jaklin	Petter Hansen
17. Nybrott	Larvik	Ingjald Nordstad	Carl Henry
18. Opland Arbeiderblad	Gjøvik	Sig. Solheim	Aslag Slette
19. Rjukan Arbeiderblad	Rjukan	Halvor Røysland	Konrad Andersen
20. Romsdal Folkeblad	Molde	Jacob Bolstad	Idar Tolås

<i>Avisens navn.</i>	<i>Utgiversted.</i>	<i>Redaktør.</i>	<i>Disponent.</i>
21. Sarpsborg Arbeiderblad	Sarpsborg	Bjarne Nygård	Asbj. Kristiansen
22. Sunnmøre Arbeideravis	Ålesund	Karl Pape	Arnold S. Olsen
23. Sørlandet	Kr.sand S.	Alf Salvesen	M. Skjærseth
24. Telemark Arbeiderblad	Skien	Knut Kvigne	Wærn Halvorsen
25. Tiden	Arendal	Ths. Trommestad	Bjarne Henriksen
26. Tidens krav	Kr.sund N.	Sigurd B. Vandvik	Einar Solstad
27. Vestfold Arbeiderblad	Tønsberg	Sverre Hjertholm	Jacob Røgeberg
28. Vestfold Fremtid	Sandefjord	Martin Aune	Alf Nagel
<i>4 ganger ukentlig.</i>			
42 29. Folkeviljen	Harstad	Erling Hall Hofsø	Per Johansen
<i>3 ganger ukentlig.</i>			
30. Agder Folkeblad	Flekkefjord	Sverre Rostøl	Frithjof Eriksen
31. Akershus Arbeiderblad	Lillestrøm	Oscar Gystad	Thorleif Berntzen
32. Arbeidets Rett	Røros	Kåre Prytz	Olav Solli
33. Finnmarken	Vadsø	Ivar Viken	Helge Thorsen
34. Folkets Røst	Askim	Thorbjørn Dahl	Helfred Andreassen
35. Follo Arbeiderblad	Ski	Gunvald Wagelie	Gunvald Wagelie
36. Helgeland Arbeiderblad	Mosjøen	Torfinn Skogsaa	Torfinn Skogsaa
37. Namdal Arbeiderblad	Namsos	Sigurd Krekling	Gustav Sve
38. Rana Blad	Mo i Rana	Ole Moe	Eilif Granhaug

39. Sogn Folkeblad	Høyanger	Per Dingsøy	Per Dingsøy
40. Vestfinnmark Arbeiderblad	Hammerfest	Olav Waaktaar	Arne Jenssen

2 ganger ukentlig.

41. Eidsvoll Arbeiderblad	Eidsvoll	H. Baarli	H. Baarli
42. Firdaposten	Florøy	Guttorm Hansen	Guttorm Hansen
43. Nesbuen	Arnes	Trygve Tangerud	Truls Bråten
44. Hardanger Folkeblad	Odda	Peder Næsheim	Peder Næsheim
45. Risør Arbeiderblad	Risør	Th. E. Thoresen	Th. E. Thoresen
46. Romerikes Blad	Jessheim	M. Jul. Halvorsen	M. Jul. Halvorsen

1 gang ukentlig.

47. Vossa-Nytt	Voss	Sigurd Haaland	Peder Ukvitne
----------------	------	----------------	---------------

Nedenfor gjengis en oppstilling som viser bevegelsen fra 1940 og til og med 1949 over samlet antall aviser og antallet fordelt på antall ukentlige utgivelsesdager.

År	Dagblad	4 ganger pr. uke	3 ganger pr. uke	2 ganger pr. uke	1 gang pr. uke	Sum aviser
1940	29	0	5	9	1	44
1946	25	2	4	9	0	40
1947	28	0	9	5	0	42
1948	28	1	10	5	1	45
1949	28	1	11	6	1	47

Arbeiderbevegelsens Arkiv.

Beretning 1949.

Arkivets styre har i 1949 bestått av Henrik Hjartøy (formann), Knut Møller og Øistein Marthinsen fra A.F.L., samt Randal Arnese og Olaf Wang Johnsen fra D.N.A.

I oktober trådte Hans Hegg inn i styret istedenfor Knut Møller.

Arbeidet med ordningen og katalogiseringen av det gamle og nye stoff har fortsatt som tidligere. På grunn av arkivets store tilvekst av nytt stoff er en god del overflødige dubletter blitt skjenket til forskjellige institusjoner. Universitetsbiblioteket har fått en god del forbundsberetninger som det manglet, Stortingsbiblioteket en del L.O. beretninger, Arbeidernes Opplysningsforbund noen svenske tidsskrifter, Oslo statistiske kontor en del sosialstatistikk og brosyrer, og diverse bøker er gitt til Sørmarka og Ringsaker folkehøgskoler.

Utenom den vanlige tilvekst fra arbeiderorganisasjonene har arkivet mottatt gaver fra følgende: Arbeidernes bok- og papirhandel (1 000 kroner i bøker), Tiden Forlag, Tiden (Stockholm), Kooperative förbundets förlag, Jugoslaviske ambassade, Komiteen for internasjonale sosialpolitiske saker, Norges koop. landsforening, Oslo arbeidskontor og Oslo statistiske kontor. Følgende privatpersoner har ytet gaver til arkivet: Fridthjof Andersson, Olaf Lunde og Aksel Zachariassen.

Bytteforbindelsen med arkivene i Stockholm og København har fortsatt som tidligere. Fra Stockholm er det mottatt ca. 250 kg. trykksaker og fra København en mindre pakke. Arkivet har sendt en pukke til begge. Arkivar Schmidt (København) gikk, under sitt studieopphold her i Oslo i desember, grundig igjennom vår dublettsamling og en kasse på 80 kg. ble sendt til arkivet i København.

Ved henvendelse til Statens trykningssjef har arkivet fått seg tilsendt de manglende årganger av Stortingsforhandlingene.

Samlingen er nå komplett fra 1900 til dato. Finansdepartementet har samtykket i at arkivet får forhandlingene regelmessig tilsendt og vi betaler da bare den eventuelle innbindingen. Statistisk Sentralbyrå har likeledes oversendt oss hva vi har bedt om av manglende statistikk. De løpende publikasjoner får vi som før regelmessig.

I forbindelse med Arbeiderpartiets Presseforbunds 40-års jubileum ble det i mai måned arrangert en utstilling i arkivets lesesal. Utstillingen omfattet et utvalg av de eldste arbeideraviser, tidsskrifter og andre dokumenter fra arbeiderbevegelsens oppkomst her i landet.

Billedsamlingen er i årets løp økt betraktelig, idet Landsorganisasjonen har oversendt arkivet ca. 1 200 bilder som var samlet inn i forbindelse med jubileumsfilmen og jubileumsberetningen. Alle bildene er nå klassifisert og ordnet systematisk i et vertikalskap som er skaffet i år. Samlingen består nå av ca. 1 400 forskjellige bilder hvorav ca. 500 portretter.

Arkivet hadde i årets løp 152 utlånsekspedisjoner med 480 skrifter, 40 fotos og 14 faner. Hertil kommer lesesalsekspedisjonene som det ikke blir ført noen spesiell statistikk for. Det gjennomsnittlige besøk i lesesalen var 3—4 personer pr. dag.

Etter oppdrag er det blitt utarbeidet et par litteraturlister (fagbevegelsen i Norge, 1. mai dagens og det røde flaggs historie i Norge).

Arbeidernes Ungdomsfylking.

Utdrag av beretningen for 1949.

I året 1949 var det spesielt 2 saker som preget vårt arbeid. Det var forberedelsene til og avviklingen av vårt landsmøte i mai og den store styrkeprøven — stortingsvalget i oktober. I mellom disse oppgavene kom vår deltakelse i den nordiske leir i Finland.

Landsmøtet viste tydelig at Fylkingens medlemmer har til-

egnet seg stor erfaring, at vår organisasjon er blitt fastere på avgjørende punkter. Det ble et godt og positivt landsmøte som ga gode løfter for framtia.

Debatten om prinsipp-programmet ble slutført og landsmøtet vedtok Fylkingens arbeidsprogram: «Ungdommens plass i fram-tias Norge». Vår deltakelse i den nordiske leiren ble også greit avviklet og deltakernes oppførsel var god reklame for Fylkingen.

Gjennomføringen av «Ungdommens Valgkamp» satte våre medlemmer og lag på den største prøve. Med største tilfredshet kan vi konstatere at prøven ble bestått. Ungdommen ga sitt store bidrag til det enestående resultat som ble nådd ved valget. Vi befestet vår stilling som den største og mest aktive ungdoms-bevegelse i landet.

1949 har således vært et beveget år med mange store oppga-ver. Vår styrke er at oppgavene ble gjennomført med godt re-sultat. Det gir oss tro på fortsatt framgang i vårt arbeid med alle de oppgaver som jubileumsåret 1950 fører med seg.

Organisasjonen.

Medlems- og lagsantall har etter frigjøringa variert sterkt. Det høyeste antall lag vi har hatt etter frigjøringen var 832.

Både lags- og medlemsantall har etter å ha passert dette høydepunkt hatt synkende tendens. Ved landsmøtet i mai ble registrert 686 rapporterte lag.

Etter landsmøtet har lagsarbeidet gått oppover igjen. Ved årsskiftet var tallet 707. En kan med dette si at tilgangen på nye lag kompenserer det frafallet av lag som ennå forekommer og at vi igjen er i framgang. Ikke minst etter valget har tilsiget av nye lag vært økende.

Valgkampen.

Forslag til plan for gjennomføringen av Ungdommens Valg-kamp ble utarbeidet av agitasjonsutvalget og sendt laga til ut-talelse i mars 1949. Laga fikk høve til å kommentere planen og

komme med forslag innen 5. mai. Svært få lag og distrikter fulgte denne oppfordringen. Planen ble så gjennomgått på ny sammen med Stortingsgruppas ungdomsutvalg. Den endelige planen agitasjonsutvalget la fram ble gjennomført i sin helhet. «Timeplan» for oppgavens gjennomføring ble utarbeidet og kunngjort gjennom A.U.F.-Informasjon. De viktigste tiltak som ble satt i gang var følgende:

For også å nå ut til ungdommen på de steder hvor vi ikke har lag, ble lag, kretser og distriktslag oppfordret til å skaffe og registrere kontaktpunkter som kunne påta seg å distribuere vårt materiell.

I alt har nå Fylkingen sentralt kartotekført 150 kontakter. Disse utførte under valgkampen et meget godt arbeid. Kontoret opprettholder forbindelsen med disse. Flere av kontaktpunktene har fått direkte medlemskap i Fylkingen og er på den måten med i det videre arbeid.

Laga ble oppfordret til å registrere alle nye velgere født mellom 1. januar 1920 og 10. oktober 1928. Vi regnet med å ha ca. 400 000 ungdomsvelgere. Det kan selvsagt ikke sies at registreringen ble 100 pst. effektiv. Men det er ingen tvil om at det ble utrettet et stort arbeid på dette område.

Etter planen skulle ungdomsvelgerne få 3 henvendelser fra ungdomslaga. 2 ganger ved brev og et ved personlig besøk. Vårt inntrykk er at laga de fleste steder nyttet denne framgangs-måten.

Diskusjonsmøter med andre partiers ungdomsorganisasjoner ble bare gjennomført på enkelte steder og i Kringkastinga. Etter rapportene å dømme kom A.U.F. meget godt fra disse arrangementene.

Fylkingen trykte og distribuerte følgende materiell i forbindelse med valget:

1. brev til unge velgere	opplag	150 000
2. brev til unge velgere	—	250 000
Valgbrosjyren «Ungdommens plass	—	150 000

Valgavisen «Ungdommens Valg»	opplag	150 000
«Hilsen til fiskarungdommen» v/R. Carlsen	—	40 000
«Ungdom i jord- og skogbruk»	—	30 000
«I trygge hender» idrettsbrosjyre	—	150 000
Plakater:		
«I trygge hender»	—	100 000
«Ungdommens Valg» (omtalt tidligere)	—	50 000
Mistesedler i 3 motiver	—	1 620 000
Dessuten i tilslutning til Industriakampanjen:		
Industriamerker	—	271 000
Industriakort	—	38 500

Planen for «Røde-Buss turneen» ble lagt opp av arrangementssekretæren Tryggve Aakervik som også ble turneens leder. Bussen hadde med sjåfør en besetning på 11. Den startet fra Oslo 16. juli og kjørte direkte til Tromsø. Turneen åpnet i Tromsø 23. juli, avanserte langs hele kysten og nådde Oslo etter ruten 7. oktober. I alt avviklet «Røde-Buss turneen» 75 forestillinger, så godt som alle steder fullt hus. Vel 30 000 mennesker overvar forestillingene. Etter rapportene å dømme og etter den presse turneen fikk er det avgjort at turneen har betydd mye nå det gjelder å stimulere de unge velgeres interesse for valget. Hele arrangementet av turneen var budgettert med ca. 40 000 kroner. En regnet med et betydelig underskudd. Når resultatet i stedet ble et betydelig overskudd, skyldtes dette i vesentlig grad turnelederen og deltakerne som alle gjorde en flott innsats. Det bør også nevnes at turneen utenom sitt egentlige arbeid solgte Fylkingens vanlige materiell for et beløp av ca. 10 000 kroner.

Alle «Røde-Buss turneens» forestillinger ble innledet med foredrag.

Følgende talere deltok i turneen:

Bjarne Andersen, Arne Hjelm Nilsen, Frank Andersen, Alf Myhre, Turid Rohde Larsen og Ivar Mathisen.

Opplysningsvirksomheten.

På grunn av forberedelsene til landsmøtet, leiren i Finnland og arbeidet med valgkampen, ble mye av arbeidet som skulle gjøres på den «Indre front» stilt i bakgrunnen. Dette gjorde seg ikke bare gjeldende for studieutvalget, men også for en rekke andre utvalg. Lederskolen på Leangkollen og Sørmarka ble gjennomført før landsmøtet. Etter stortingsvalget la studieutvalget fram planer for en høstoffensiv for studiearbeidet. Offensiven ble satt i verk i oktober. Som et ledd i dette arbeid ble det lagt opp til en konkurranse om Fylkingens beste studieleder. Konkurransen avsluttes 15. mai 1950. De foreløpige resultater gir oss grunn til å tro at offensiven vil bli effektiv.

Etter oppdrag fra sentralstyret har studieutvalget lagt til rette planene for Nordisk lederkurs 1950 på Dombås og Fylkingens lederskole på Leangkollen.

Etter framlegg fra studieutvalget besluttet sentralstyret å arrangere Fylkingens lederskole som kurs over 3 uker. Kurset ble avviklet på Norsk Sjømannsforbunds kursted, Leangkollen i Asker, i tida 29. januar til 20. februar.

Kurset ble særdeles vellykket. De fleste av deltakerne innehar i dag tillitsverv i lag, kretser og distriktslag.

Det har vært i gang 145 rapporterte studieringer og brevkurser med tilsammen 1 342 deltakere.

Arbeiderungdommen.

A.U. har i 1949 utkommet med 12 ordinære nr. Arbeiderungdommens Jul var en utvidelse av nr. 12. Dette ble således sendt til alle abonnenter uten tillegg i pris. Som ekstranummer er trykt «Maidagen» og «Ungdommens Valgavis».

Lærlingeloven.

Proposisjonen om lærlingelov ble fremmet samtidig med A.U.F.s landsmøte. På grunn av arbeidspresset i Stortinget ble proposisjonen utsatt og vil bli fremmet på ny for neste stor-

ting. Faglig utvalg er i arbeid med ennå en gjennomgåelse av proposisjonen. På grunnlag av utvalgets merknader vil A.U.F. på ny sende en henvendelse til departementet og Det norske Arbeiderpartis stortingsgruppe.

Jubileumskomiteé.

Etter vedtaket om å feire ungdomsbevegelsens 50-års jubileum i 1950 er det lagt til rette planer for en rekke tiltak i jubileumsåret. Jubileet grunner seg på det første sosialdemokratiske ungdomslags stiftelse i januar 1900.

Som medlemmer av jubileumskomiteen er valgt: Frank Andersen, formann, Trygve Aakervik, Arne Hjelm Nilsen og Jørgen Traagstad.

Internasjonalt og Nordisk Samarbeid.

Etter norsk forslag vil S.U.I. sette i gang en ambullerende sommerskole. Denne skolen vil begynne sin virksomhet allerede i 1950. Det første kurset er lagt til Norge og vil vare i 4 uker.

Finnland som i siste periode har forestått ledelsen av den nordiske samarbeidskomiteen ble på møtet i Stockholm avløst av Sverige. Det nye styre ble konstituert med Frans Nilsson som formann og Bertil Løfberg som sekretær.

Kvinnebevegelsen.

Kvinnesekretariatet har siden Landskvinnekonferansen i februar 1949 bestått av følgende medlemmer: Aase Lionæs, formann, Ragna Karlsen, nestformann, Dagmar Hærnes, Olga Johansson, Rakel Seweriin, Kirsten Brunvoll og Thina Thorleifsen, sekretær.

Sentralstyrets representant, Hjalmar Dyrendahl. Kvinnesekretariatets representant i Sentralstyret er Aase Lionæs med Kirsten Brunvoll som varamann.

Møter.

Kvinnesekretariatet har i året 1949 holdt 10 møter, en Tillitskvinnekonferanse og en Landskvinnekonferanse. Foruten Landskvinnekonferansesakene har det behandlet 81 saker.

Agitasjonen.

Utad såvel som innad har årets arbeid vært viet valgkampen. Først som oppslag i forberedelsene, som har stått som program for alle fylkeskvinnekonferanser og fellesmøter hvor Kvinnesekretariatet har vært representert. Dessuten har Kvinnesekretariatets medlemmer foretatt agitasjonsturneer foran valget. Ragna Karlsen har således reist 8 dager i Inn-Trøndelag, Dagmar Herne 8 dager i Namdalen, Kirsten Brunvoll 15 dager i Mørefylkene, Rakel Severiin noen dager i Sør-Trøndelag og Thina Thorleifsen 3 uker i Gudbrandsdalen og Østerdalen. Likeledes har hun foretatt en 10 dagers tur i Setesdalen i begynnelsen av mars. Dessuten har Astrid Skare foretatt en 8 dagers reise for Sekretariatet i Rogaland, og Aaslaug Aasland og Marie Skau i Hordaland.

Kvinnesekretariatets medlemmer har holdt foredrag på følgende steder:

Aase Lionæs:

Oslo (7 f.), Skien, Moss, Sandvika, Gjøvik, Grefsen, Hønefoss, Hasle. Tilsammen 14 foredrag.

Ragna Karlsen:

Nittedal, Spydeberg, Drammen, Tønsberg, Bergen Steinkjer, Løten, Molde (2 f.) Strømmen, Levanger, Malm, Beitstad, Snåsa, Inderøy, Ytterøy, Frosta, Meråker, Stjørdal og Oslo 3 f. Tilsammen 22 foredrag.

Kirsten Brunvoll:

Mandal, Bratvåg, Vatne, Vartdal, Fosnavåg, Sykkylven, Straumsgjerdet, Ørsta, Volda, Alesund, Molde, Bud, Kristiansund, Kvernes, Tingvold, Straumsnes, Nittedal, Aurskog, Bjørkelangen og Øvre Stabekk. Tilsammen 20 foredrag.

Rakel Seweriin:

Oslo, 37, Gjøvik, Notodden, Solbergelven, Røyken, Lierstranda, Larvik, Sandefjord, Nannestad, Fredrikstad, Sarpsborg, Torp, Namsos, Lysøysund, Oksvoll, Gjøssund, Løkken Verk. Tilsammen 53 foredrag.

Dagmar Hernes:

Grong, Overhalla, Kolvereid, Sjølstad, Foldereid, Namsos, Bangsund, Gjøvik, Elverum (2 f.), Ørje, Jeløy, Nes, Strømmen, og 4 foredrag i Oslo. Tilsammen 18 foredrag.

Thina Thorleifsen:

Arendal, Spjærøy, Grimstad, Øyestad, Evje, Bygglandsfjord, Frøisnes, Byggland, Rystad, Valle, Haugesund, Kopervik, Botne, Krokstadelva, Røyken, Fåvang, Dovre, Otta, Sják, Lom, Vågå, Harpefoss, Venabygd, pr. Ringebu, Lillehammer, Hammar, Os, Dalsbygd, Tolga, Tyllidal, Tynnset, Alvdal, Folldal, Koppang, Rena, Elverum, Trysil, Svelvik, Idd, Son, Raufoss, Klæbustranda, (2 f.) og 7 foredrag i Oslo. Tilsammen 49 foredrag.

Sammenlagt har Kvinnesekretariatets medlemmer holdt 176 foredrag.

Representasjonen:

På kvinnesenes årsmøter og konferanser har følgende vært representert:

Aase Lionæs: I Telemark.

Ragna Karlsen: Vestfold, Inn-Trøndelag og Møre fylkene med møte i Molde.

Dagmar Hernes: Hedmarks fylkespartis årsmøte, Hedmarkkvinnesenes årsmøte, Vest-Opland, Nes Kvinneutvalgs årsmøte, og på Akershus kvinnekonferanse.

Aaslaug Aasland: På Rogalandskvinnesenes Vestlandskonferanse.

Marie Skau: På Vestlandskvinnekonferansen med møte i Odda.

Thina Thorleifsen: På årsmøtet i Aust-Agder og i Sør-Trøndelag.

Dessuten har Kvinnesekretariatet vært representert ved Røros kvinneforenings 50 års jubileum ved Rakel Sewerin. Lillestrøm kvinnegruppes 40 års jubileum ved Olga Johansson. På Jeløy kvinneforening 35 års jubileum, Ørjes kvinnegruppes 25 års jubileum ved Dagmar Hernes, og ved Haugesund kvinnelige Arbeiderforenings 40 års jubileum, Fredrikstad Kvinneforenings 40 års jubileum, Spjærøy Kvinneforenings 40 års jubileum, og ved Raufoss Kvinneforening 15 års fest ved Thina Thorleifsen.

Som Sekretariatets representant på Arbeiderungdommens landsmøte møtte Aase Lionæs, og som Sekretariatets representant på Arbeideravholdslandslaget landsmøte møtte Kirsten Brunvoll.

Henstillinger til myndighetene.

I henhold til Landskvinnekonferansens beslutning har Kvinnesekretariatet henstillet til Kirke- og Undervisningsdepartementet om at Departementet går inn for frie yrkesskoler for jenter som omfatter husstell og søm, og gir full støtte til kommunale skoler.

Likeledes er det sendt henstilling til Forsyningsdepartementet om at alle skoler som underviser i Håndarbeid får materiell-tildeling etter sitt pensum.

Vedrørende Barnetryktdovens paragraf 2, annet ledd, har Sekretariatet henstillet til Sosialdepartementet gjennom sosialminister Aaslaug Aasland om å revidere paragrafen, da den virket urettferdig for mange etter dens nåværende ordlyd.

De øvrige sosiale forslag på Landskvinnekonferansen ble oversendt Samtrygdkomiteen.

Videre har Kvinnesekretariatet oversendt Statens Velferds-kontor for sjøfolk og Norsk Sjømannsforbund Landskvinnekonferansens beslutning vedrørende reisning av Sjøfolkenes hus i Oslo.

Kvinnesekretariatet har bortsett fra det vanlige organisasjons- og opplysningsarbeid lagt vekt på å mobilisere kvinneav-

delingene til aktivt arbeid for fremme av de sosiale sakene i hver enkelt kommune. Av slike saker kan nevnes: Ansettelse av kommunale husmorvikarer, opprettelse av kommunale helsestasjoner og kommunale barnehager og opprettelse av kommunale hjelpesystemer, og fra en rekke kommuner viser det seg at det sosialpolitiske initiativ som kvinneavdelingene har tatt, har ført til gjennomføringen av en rekke sosiale reformer i kommunene.

Arbeiderkvinnenes Husstellkontor

har i året 1949 holdt kjøkkenutstilling i Vestfold, Telemark, Namdalen, Inn-Trøndelag, Trondheim og Nannestad. Kjøkkenet har dessuten vært utstilt i Oslo.

Vi regner med at det har vært omkring 25 000 besøkende ved utstillingen.

Det er holdt 42 matdemonstrasjoner og 50 foredrag.

Om lag 3 000 skolebarn har fått skolefrokost med en kort orientering om hvorledes en bør spise.

Om lag 6 000 husmødre har påhørt demonstrasjoner og foredrag.

Tegninger, bøker og brosjyrer samt mønstre er blitt solgt over hele landet.

Husstellkontoret har solgt 250 vaskemaskiner etter søknadskjema.

Det kom inn i alt om lag 1 300 søknader.

4 fulltegnede sykurer er avholdt.

Husstellkontoret er økonomisk uavhengig av partiet.

Materiell.

Brosjyren «Kvinner og Politikk» er solgt gjennom kvinneavdelingene etter bestilling i et antall av 15 000 eksemplarer. «Veilederen» er sendt ut en gang i 1949.

«Arbeiderkvinnen» er kommet ut med 10 nummer, og i forbindelse med valget et særskilt valgnummer i et opplag av 290 000 eksemplarer.

Studievirksomheten.

I samråd med Opplysningsforbundet arrangerte Kvinnesekretariatet ikke noe særskilt studiekurs sommeren 1949, da forbundet hadde planlagt 3 sommerkurs for kvinner. Ett i Trøndelag, ett på Vestlandet og ett i Nord-Norge.

Som et ledd i vårt Nordiske samarbeid arrangerte Kvinnesekretariatet en studiereise til Sverige, og deltok med 11 deltakere i studiekurset på Bommersvik i dagene 9. til 15. oktober.

Nye kvinneavdelinger.

1949 var et godt og framgangsrikt år for kvinnebevegelsen vår. Nye avdelinger ble dannet i følgende fylker:

Akershus: Hurdal, Holter, Siggerud krets pr. Ski, og Kjeller arbeiderkvinnelag.

Buskerud: Åmodt, Øvre Årdal pr. Hen, Hostveit, Ørgenvika og Gol kvinneavdelinger. I Buskerud er også Øvre Sandsver herredspartis kvinneutvalg dannet i 1949.

Opland: Grime, Stokrora, Bilit, Tranlia, Fredheim og Vena-bygd kvinnegruppe i Ringebu i Gudbrandsdalen.

Mørefylkene: Rindal, Rindalsskogen, Kværnes, Yngre Kvinners forening, Kristiansund, Gomalandets kvinnelag, Straumsnes og Brattevågs kvinnegruppe i Sunnmøre.

Hordaland: Skånevik, Sævareid. Dessuten er det nedsatt et utvalg til dannelse av kvinneutvalg i Etne og Salhus.

Sogn og Fjordane: Stryn og Skjolden kvinneavdelinger.

Sør-Trøndelag: Hessdalen, Arbeiderlaget Ringens kvinnegruppe i Hitterdal, Hølonda og Korsvegen kvinnegruppe i Hølonda.

Nord-Trøndelag: Verdalsøra og Harran kvinneavdelinger.

Nord-Norge: Godøynes, Tjøtta, Melbo og Honningsvåg.

Dessuten er det dannet kvinnegrupper i Sundebru, Aust-Agder, Skjee kvinnelag i Vestfold, Trysil kvinnegruppe, Hedmark,

Stavanger sosialistlags kvinnegruppe og Degernes kvinnelag i Østfold.

Tilsammen 41 nye kvinneavdelinger og et Herredspartis kvinneneutvalg.

Arbeidernes Opplysningsforbund.

Arbeidet i meldingsperioden var naturlig tilpasset det omfattende og betydningsfulle opplysningsarbeid som den samlede arbeiderbevegelse drev i samband med stortingsvalget. Til tross for dette ble det rapportert 905 studieringer med 9405 deltakere. Sommeren 1949 ble det avviklet 14 kurs av lengre og kortere varighet.

Den faglige avdeling har i årets løp arbeidet med å samordne forbundskursene, både de landsomfattende og de distriktsvise. Her skulle det foreligge muligheter for rasjonalisering av virksomheten.

Filmvirksomheten er i betydelig vekst, og den når nå over 400 forskjellige filmer til utleie.

I forhold til 1948 er det en betydelig tilbakegang i Studievirksomheten, men en kan ikke her unngå å ta med i bildet den betydelige opplysningsvirksomheten som arbeiderbevegelsen drev i samband med valgkampen. Alle aktive krefter var her så sterkt engasjert at alt vanlig studiearbeid praktisk talt var innstilt hele annet halvår inntil desember måned. Den interesse for organisasjonsliv og samfunnsspørsmål som valgstriden vakte, går en ut fra vil gi resultater i 1950.

Det har i alt vært 905 studieringer mer 9 405 deltakere (1948: 1 173 ringer, 13 220 deltakere).

25 kveldsskoleklasser med 686 elever (48 — 1 458).

196 kurs med 4 858 deltakere (302 og 8 664).

46 forelesningsrekker med 1 916 deltakere (85 og 5 430).

Deltakere i alt 16 865 (28 772).

Tabellen over emnefordelingen viser at organisasjonskunnskap og samfunnskunnskap stadig har de største tallene. Organisasjonenes behov for skolering på dette feltet er da også meget stort. Når den utviklingen i retning av større bredde som en merket i 1948, ikke fortsatte i samme tempo året etter må en ha lov til å tro at årsaken er å finne i de særlige forholdene som valgkampen skapte. I år uten valgkamp vil det være større muligheter for å samle interessen også for f.eks. kulturproblemer og grunnleggende økonomiske spørsmål.

Studiearbeidet i partilag.

At de aktive kreftene satte studiearbeidet til side for å ofre seg for valgkampen førte naturlig nok til størst svikt i vårt arbeid innen partilag, ungdomslag og kvinnelag.

Det har vært 132 studieringer med 1 589 deltakere. 43 kortere og lengre kurs med 1 214 deltakere. 16 kveldsskoleklasser med 409 elever. 6 forelesningsrekker med 940 deltakere.

I kvinnelag har det vært 36 studieringer med 382 deltakere.

Statens Folkeopplysningsråd.

Arbeidernes Opplysningsforbund har i 1949 vært representert i Statens Folkeopplysningsråd ved Andreas Andersen.

Framfylkingen.

Den store oppgaven i Framfylkingen i 1949, var gjennomføring av den Nordiske leiren i Vardal ved Gjøvik 5.—14. juli. Arbeidet med denne kjempeleiren tok til alt tidlig i 1948 og forberedelsene ble forsert vinteren og våren 1949. Sentralt var det forberedelsene til selve arrangementet som tok alltid, og i Framlaga var det forberedelsene til deltakelsen i leiren som preget arbeidet.

Leiren ble på alle måter vellykket. Den samlet ca. 6 400 deltakere, derav var 2 500 fra Sverige, 2 100 fra Danmark, 300 fra

Finnland og 1 500 fra Norge. Leiren varte i 10 dager og det var full forpleining fra sentrale leirkjøkken og leveringsstedet utenfor leiren. Gjennomføringa av leirarrangementet krevde innsats av hundreder framledere, partikamerater og foreldre. Såvel gjester som innenlandske deltakere var meget fornøyde med leiren så innsatsen for den var vel verd. Under leiren ble arrangert et Nordisk Stevne der alle partilag, kvinnelag og ungdomslag i omliggende distrikter var innbudt. Ved stevнемøtet talte statsminister Einar Gerhardsen, statsråd Sven Andersson, Sverige, og folketingsmann Edvin Dose, Danmark.

Framfylkingens leirfond:

Til dette fondet ble det i 1948 og 1949 gitt tilskudd fra fag- og partiforeninger, kvinnegrupper og ungdomslag med tilsammen ca. kr. 30 000. Ved hjelp av fondets midler ble det gitt vesentlig reisestønad til alle deltakere i Framlaga ved den Nordiske leiren, samtidig som en dekket driftsunderskuddet ved selve leiren.

Agitasjon.

Agitasjons- og opplysningsarbeidet har naturlig nok ikke fått den bredde som var ønsket i 1949 på grunn av den Nordiske leiren. Men gjennom den gode omtale av leiren som fant sted i landet og hele Norge over ble Framfylkingen både kjent og vant anerkjennelse ved dette arrangementet. Dessuten ble det i samband med leiren gjort spesiell henvendelse til om lag 250 ungdomslag om start av Framlag. Alle de stedene som ellers har bedt om materiell og hjelp til start av lag, har fått det.

I 1949 er utarbeidet et spesielt brevkurs for Framledere, og dette kurset legges nå til grunn i lederopplæringa.

Nordisk og internasjonalt samarbeid.

Det har i året vært en rekke representasjoner ved kurser og møter i Sverige og Danmark. Ved flere høve har en også hatt konferanser med representanter fra de nordiske organisasjonene

der forskjellige samarbeidsspørsmål har vært behandlet — først og fremst den Nordiske leiren.

Unge Ørnar i Sverige arrangerte i april en internasjonal konferanse der Framfylkingen var representert. Foruten organisasjonene i Norden, møtte representanter fra organisasjonene i Holland, Belgia, Vest-Tyskland, England, Frankrike, Sveits, Østerrike og Italia. En ble på konferansen enige om å fortsette samarbeidet på samme grunnlag som hittil med et sekretariat lagt til Amsterdam som formidlende organ.

Organisasjonen.

Framfylkingen har i 1949 fått 12 nye lag. Lagstallet er nå 102 med ca. 7 000 medlemmer. Aktiviteten i laga er vekslende i forhold til lederkrefter og lokalmuligheter. De rhvor disse forutsetninger er til stede drives et utstrakt og godt arbeid, men for få steder engasjerer seg ennå i arbeidet for å legge mulighetene best mulig til rette i arbeidet blant barna.

Det er i 1949 gjennomført en rekke forandringer i Framfylkingens lover og retningslinjer, der det bl. a. i ennå større grad enn tidligere pålegges de lokale arbeiderorganisasjonene å ta hand om Framlagsarbeidet, det er nye bestemmelser for Framlederarbeid m. v.

En rekke Framlag har i året startet egne foreldregrupper som har gjort en vesentlig innsats i lagsarbeidet og ved spesielle arrangement i Framfylkingen.

Regjering og Storting.

Regjeringen har bestått av: Einar Gerhardsen, statsminister, Halvard M. Lange, utenriksminister, Lars Evensen, sjef for departementet for industri, håndverk og skipsfart, Kristian Fjeld, sjef for Landbruksdepartementet, Aaslaug Aasland, sjef for Sosialdepartementet, Nils Langhelle, sjef for Samferdselsdeparte-

mentet, O. C. Gundersen, sjef for justisdepartementet, Erik Brofoss, sjef for Handelsdepartementet, Reidar Carlsen, sjef for Fiskeridepartementet, Jens Chr. Hauge, sjef for Forsvarsdepartementet, Olav Meisdalshagen, sjef for Finansdepartementet, Nils Hønsvald, sjef for Forsynings- og gjenreisningsdepartementet, Lars Moen, sjef for Kirke- og Undervisningsdepartementet, Ulrik Olsen, sjef for Kommunaldepartementet.

Det har i året ikke vært noe skifte i Regjeringen.

Stortingsgruppa har bestått av de i 1945 valgte representanter. Som varamenn for regjeringsmedlemmene har møtt for Einar Gerhardsen, Hjalmar Larsen, for Kr. Fjeld, Reidar Aamo, for Reidar Carlsen, Sigurd Hamran, for Olav Meisdalshagen, Gunnar Kalrasten, for Nils Hønsvald, Ragnvald Gundersen, for Lars Moen, Thorvald Ulsnæs, for Ulrik Olsen, Gottfred Hoem.

Til styret for stortingsgruppa ble for 1949 valgt: Oscar Torp, formann, Natvig Pedersen, nestformann, Arne Strøm, sekretær. Øvrige medlemmer: Mons Lid, Olav Oksvik, Jens Steffensen, Rakel Seweriin, Johs. Olsen, Olav Watnebryn. Varamenn: Jakob Pettersen, Gunvald Engelstad, Hartvig Svendsen.

Til presidenter i Stortinget ble etter innstilling fra gruppa valgt: president i Stortinget, Natvig Pedersen, visepresident, Johan Wiik. Annen president i Odelstinget, Olav Oksvik, annen president i Lagtinget, Aldor Ingebrigtsen.

Som formann i Kommunalkomiteen etter Ulrik Olsen ble etter gruppas innstilling valgt Hartvig Svendsen.

Stortinget ble åpnet 12. januar og oppløst 28. juli.

Av regjeringens beretning for 1949 hitsetter en:

Forholdet til andre land.

Det mellomfolkelige samarbeid på de politiske, økonomiske, sosiale, kulturelle og andre områder har fortsatt. Norge har deltatt i generalforsamlingen i F.N. og i Sikkerhetsrådet, og videre i en rekke mellomfolkelige konferanser av forskjellige slag.

Norge har sluttet seg til «Traktaten for det nord-atlantiske

område og har deltatt i utbyggingen av de organer som hører under denne.

Norge har sluttet seg til vedtektene for «det Europeiske Råd».

Norge har godkjent det nye kinesiske riksstyre.

Twisten med Stor-Britannia om den norske fiskerigrensen er etter forhandlinger mellom regjeringene for de 2 land innbragt for «den mellomfolkelige domstol i Haag».

Norge har deltatt i det mellomfolkelige og intereuropiske økonomiske samarbeid og i drøftelser og utredninger av et nærmere skandinavisk og britisk-skandinavisk samarbeid på det økonomiske og finansielle område.

I samsvar med Stortingsvedtak er Norge med i okkupasjonen av Tyskland med en brigade av Hæren.

Norge er med i det planleggingsarbeid i forbindelse med Atlanterhavspakten som kom i gang høsten 1949, og har fast representasjon i de regionale staber for «den nord-europeiske gruppe» og den «nord-atlantiske havgruppe».

Den økonomiske stilling.

I de fleste næringer har produksjonen vært større i 1949 enn i noe tidligere år.

Jordbruket hadde noe mindre avkastning enn i 1948, vesentlig p.g.a. dårlige værforhold. Det nydyrkete arealet i 1949 vil trolig komme opp i om lag 31 500 dekar eller omkring det samme som i 1948. Det er foretatt grøfting av jord i omtrent samme utstrekning som i 1948.

I 1949 er bygget ferdig om lag 330 bureisningsbruk, dessuten er det bevilget støtte til å reise 205 nye bruk. Til å bygge bureisnings- og seterveier, er i 1949 bevilget stønad til 112 nye veier med en samlet lengde på 216 km. I samme tid vil det trolig bli bygget ferdig 250 km. ny vei.

Skogbruket: I driftsåret 1948—49 ble det avvirket 7¾ mill. m³ salgstømmer. Dette var mer enn planlagt, og det største kvantum som har vært avvirket siden 1920—21. I driftsåret

1949—50 er planlagt avvirket 7 mill. m³. Av forskjellige grunner, deriblant devalueringen, ble tømmerprisen høsten 1949 sent fastsatt. Da hogsten kom sent i gang, var det pr. 15. des. 1949 ikke avvirket mer enn 2 mill. m³ mot 3.3 mill. til samme tid i 1948.

Det har i det hele vært et etter forholdene godt år for *fisket*. Fangstmengden kan settes til om lag 1 million tonn, og første-håndsverdien av fangsten er beregnet til ca. 295 mill. kroner mot 316 mill. kroner i 1948, som var rekordår. Som i fjor er det vinterfisket som har gitt de beste resultater.

Avsetningsforholdene har for de fleste produkters vedkommende vært lette. I de 10 første måneder i året 1948 ble det utført fisk og fiskevarer for ca. 431 mill. kroner. I samme tid i 1949 var utførselen 468 mill. kroner.

Tilveksten i fiskeriflåten har fortsatt i 1949, og den samlede tonnasje er nå noe høyere enn før krigen. Det har vært bra tilgang på fiskeredskaper, og rasjonering av disse ble derfor opphevet fra 1. juli 1949.

Bruttoinvesteringene i fisket er for 1949 beregnet til ca. 130 mill. kroner.

Stigningen i *industriproduksjonen* fortsatte i 1949, men var mindre enn i årene før. Fra 1948 til 1949 var stigningen i produksjonsindeksen 6 pst. mot 9 pst. fra 1947 til 1948. Tilgangen på innførte råvarer har vært meget bedre enn året før, og av de fleste råvarer har innførselen vært større enn før krigen. Av de innenlandske råstoffer var det bedre tilgang på tømmer til treforedlingsindustrien, mens tilgangen på fisk til olje- og fettindustrien ikke var fullt så god som året før.

Tallet på arbeidere som var sysselsatt i industrien steg med 10 pst. I mange industrigrener var det fortsatt mangel på arbeidskraft, særlig kvinnelig arbeidskraft i tekstilindustrien og fagarbeidere i jern- og metallindustrien. Produksjonen økte i de fleste industrigrener, og særlig eksportindustrien viste framgang.

Kraftforsyningen har vært god. Kapasiteten ved elektrisitetsverkene har økt fra 2.77 til 3.04 mill. kW. fra 1948 til 1949. Utbyggingen av kraftproduksjonen har fulgt den vedtatte plan.

Byggevirkksomheten har hele året vært livlig med full utnytting av kapasiteten. Tilgangen på materialer som det tidligere har vært mangel på har i 1949 vært nesten tilfredsstillende. Tilgangen på hovedmaterialene: trelast, sement og murstein var også god. Rasjoneringen på sement ble opphevet i april måned. Tallet på sysselsatte bygningsarbeidere har gjennomsnittlig ligget 3—4 000 høyere enn i 1948.

Anleggsvirkksomheten er økt noe fra 1948. Således var det i sommerhalvåret 1949 sysselsatt jevnt over 5 000 flere arbeidere ved anlegg enn på samme tid i 1948.

Det er stigning både i kommunenes og statens anleggsvirk-
somhet, særlig utbedring og vedlikehold av kommunikasjonene.

Gjenreisningen av handelsflåten har fortsatt i 1949. Nettotilgangen på tonnasje var ca. 540 000 Br. tonn mot ca. 520 000 br.tonn i 1948. Pr. 1. januar 1950 var handelsflåten på ca. 4 870 000 br.tonn. Tonnasjen er således i 1949 nådd opp i førkrignivået. Kvaliteten er likevel ennå ikke kommet opp på førkrignivået.

I disse tall er ikke *valfangstflåten* med. Den var pr. 1. januar 1950 på omtrent 185 000 br.tonn.

Pr 1. januar 1950 var det under bygging eller kontrahert for norsk regning 1 650 000 pr. tonn til en verdi av ca. 2 250 000 mill. kroner.

Nedgangen i fraktene har fortsatt i 1949, bortsett fra de to siste måneder i året. På grunn av de lave frakter i 1949, blir netto fraktinntekten i 1949 i utenriksfart omtrent som i 1948, på tross av at flåten har økt.

I *hvalfangstsesongen* 1948—49 produserte de norske ekspedisjonene i Antarktis om lag 1.1 mill. fat hval- og spermolje.

I sesongen 1949—50 deltar Norge i fangsten i Antarktis med 10 flytende kokerier og en landstasjon.

Utenrikshandelen. Arbeidet med å frigjøre det mellomfolkelige varebyttet har gitt visse praktiske resultater i 1949. De internasjonale tollforhandlinger har fortsatt. Den europeiske betalingsordningen er utvidet, og i slutten av året ble friliste-systemet satt ut i livet. Drøftingene om en nordisk tollunion ble fortsatt.

Verdien av eksporten økte ikke nevneverdig i 1949. Den utgjorde i alt ca. 2 133 mill kroner eller 15 mill. mer enn i 1948. Importen var omtrent den samme som i 1948.

Det var prisfall både for utførsels- og innførselsvarer. Utførselen var noe større enn i 1948, men lå fortsatt under førkrignivået. Innførselen økte mest for tekstilvarer, malmer, metaller og skip.

Forsyningene. Tilgangen på matvarer var noe større enn året før. For visse varer ble rasjoneringen opphevet, men for andre slag er den opprettholdt av valuta-hensyn. Tilførselen av innenlands produserte matvarer er gått opp. Salget av fløte ble friggitt. Tilgangen på kjøtt og flesk steg noe, men ikke tilstrekkelig til at rasjoneringen kunne oppheves.

Sukkerrasjonen ble økt med 12 pst. Fettrasjonen ble økt to ganger, slik at tilgangen på fett til forbrukerne ligger nær opp til det en trenger.

Det var god tilgang på tekstilvarer og industrien har kunnet øke produksjonen. Innførselen av ferdige tekstilvarer er blitt økt noe sammenliknet med 1948. Tilgangen på ferdige tekstilvarer til forbrukerne har likevel fremdeles vært for liten til å tilfredsstillte etterspørselen.

Tilvirkningen innenlands av lær, skinn og gummifottøy har økt, og en har kunnet oppheve rasjoneringen av alt skotøy.

Industrien har i 1949 fått det meste av det den trengte av kjemikalier og kjemiske produkter. Rasjoneringen er her så å si opphevet.

Det har vært inført kull, og rasjoneringen er i 1949 tatt bort for de fleste forbrukere.

En har greidd å dekke det industrien trenger av mineraloljer. Bruken av brenselolje til oppvarming av hus har vært begrenset noe.

Sysselsettingen har i 1949 vært høyere enn i 1948. Således var tallet på sysselsatte i industrien ca. 10 000 mer enn i 1948. I bygge- og anleggsvirksomheten ca. 13 000 mer. Arbeidskraften i jordbruk, skogbruk og gartner-virksomhet gikk ned med ca. 8 000. I sjøtransport er sysselsettingen økt med omtrent 4 000. Arbeidsløsheten har i 1949 vært mindre enn i 1948, når en ser bort fra de to siste måneder i året, da det var en del stigning sammenliknet med 1948. I hele sommerhalvåret var etterspørselen etter arbeidskraft større enn tilbudet.

Tariffrevisjonen ble gjennomført uten nevneverdig arbeidsstans. Bare et fåtall tariffavtaler ble fastsatt av lønnsnemnda. Ved lov i juli 1949 ble det gjort visse endringer i arbeidervernlovens regler om den lengste arbeidstid. Arbeidstiden for gruvearbeidere under dagen ble fastsatt til 40 timer i uken. For helkontinuerlige skiftarbeidere ble arbeidstiden fastsatt til 45 $\frac{1}{3}$ time pr. uke. Bestemmelse om lønnsnemnd-behandling i arbeidstvistloven ble innskrenket til å gjelde krav som ikke er godkjent av en av hovedorganisasjonene.

Prispolitikken har fortsatt hatt som mål å motarbeide stigning i det alminnelige pris- og levekostnadsnivå. For å gjennomføre denne stabiliseringslinje har det vært nødvendig å øke pris-subsidiene. For budsjettåret 1946—47 var tilskuddet 478 mill. kroner, for 1947—48 702 mill. kroner og for 1948—49 749 mill. kroner. Indekstallet for levekostnaden gikk opp 1.7 pst., fra 157.1 i november 1948 til 158.8 i november 1949. Pengemarkedet var lett også i 1949, men tendensen var noe strammere enn i 1948. Devalueringen av den norske krone i september 1949 gav ikke merkbar utslag innen årsskiftet.

På det sosiale område ble vedtatt en rekke viktige lover, således nye lover om anstalter og heim for epileptikere og pleie av åndssvake.

Videre lov om folketannrøkt.

Stortingsmeldingen om folketrygden ble lagt fram, men ikke tatt under behandling av Stortinget.

Det ble opprettet en skole for sosial og kommunal utdanning.

Stortinget vektok nytt lønnsregulativ omfattende alle offentlige tjenestemenn.

Statens overtakelse av aksjene i Norges Bank ble gjennomført mot samtlige andre partiers stemmer.

Videre behandlet Stortinget innstilling VI fra undersøkelseskommisjonen om regjeringen Nygaardsvolds virksomhet fra 7. juni 1940 til 25. juni 1945 (Londontiden).

Opphevelsen av Stortingsvalglovens adgang til listeforbund ble vedtatt mot samtlige andre partiers stemmer.

Stortinget behandlet flere ganger den såkalte «Industria»-saken, finansieringen av de politiske partier.

Stortingsgruppen 1950.

Østfold fylke.

Arthur Arntsen, Klara Skoglund, Anthon Berge.

Akershus fylke.

Halvard M. Lange, Hartvig Svendsen, Liv Tomter, Arne Strøm, Bernt Korslund.

Hedmark fylke.

Kristian Fjeld, Harald Løbak, Reidar Aamo, Oscar Lindberget, Johanne Pedersen, Leif Hansen, Sverre Østhagen.

Opland fylke.

Lars Moen, Olav Meisdalshagen, Martin Smeby, Gunnar Kalrasten, Egil Hernæs, Thv. Ulsnæs.

Buskerud fylke.

Konrad Knudsen, Lars Breie, Astrid Skare.

Vestfold fylke.

Torgeir Berge, Reidar Strømdahl.

Telemark fylke.

Olav Versto, Harald Selås, Tidemann Evensen.

Aust-Agder fylke.

Torvald Haavardstad, Olav Nylund, Magnhild Hagelia.

Vest-Agder fylke.

Asmund Kulien.

Rogaland fylke.

I. K. Hognestad, Jacob Remseth.

Hordaland fylke.

Jacob Pettersen, Ole Rong, Isac Flatabø.

Sogn og Fjordane fylke.

Einar Stavang, Ivar Norevik.

Møre og Romsdal fylke.

Olav Oksvik, Peder Alsvik.

Sør-Trøndelag fylke.

Amund Skarhold, Paul Dahlø, Per Almås.

Nord-Trøndelag fylke.

Johan Wiik, Gunv. Engelstad, Leif Granli.

Nordland fylke.

Reidar Carlsen, Jens Steffensen, Parelius Berntsen, J. Enge, Kolbjørn Varmann, Sigurd Hamran.

Troms fylke.

Aldor Ingebrigtsen, Håkon Breivoll, Nils Jacobsen, Peder Jacobsen.

Finnmark fylke.

Johs. Olsen, Cornelius Karlstrøm, Harry Klippenvåg.

Byer i Østfold og Akershus.

Nils Hønsvold, Henry Jacobsen, Ragnvald Gundersen, Toralf Olsen.

Oslo.

Einar Gerhardsen, Rakel Seweriin, Finn Moe, Trygve Bratteli, Hjalmar Larsen.

Byene i Hedmark og Opland.

Sigurd Pedersen, Anders Hove.

Byene i Buskerud.

Olaf Watnebryn, Olaf Sørensen.

Byene i Vestfold.

Oscar Torp, Johan Andersen.

Byene i Telemark og Aust-Agder.

Sverre Løberg, Paul Sunde, Johs. Løkke.

Byene i Telemark og Aust-Agder.

Gustav Natvig Pedersen, Jacob Friis, Nils E. Nilsen, Trond Hegna.

Bergen.

Nils Langhelle, Joachim Dahl, Torstein Selvik, Anna Anthoni.

Byene i Møre og Romsdal.

Ulrik Olsen, Anton Alvestad, Karl Aarønes.

Byene i Trøndelag.

Haakon Johnsen, Carl Viggo Lange, Reidar Lyseth.

Byene i Nordland, Troms og Finnmark.

Alfred Nilsen, Ingvald Jaklin.

Sammenlignende oversikt for de 7 siste valg.

I. Stemmefordeling.

	1924	1927	1930	1933	1936	1945	1949
Arb.partiet	179 567	368 106	374 854	500 526	618 616	609 348	803 471
Soc. Arb.parti . .	85 743						
Hyre ¹⁾	316 846	240 091	327 731	252 506	310 324	252 608	312 954
Venstre ²⁾	180 979	172 568	241 355	213 153	232 784	205 852	239 736
Bondepartiet . .	131 706	149 026	190 220	173 634	168 038	119 362	139 297
Samfundsp. . .				18 786	45 109	—	13 098
Nasj. Saml. . . .				27 850 ³⁾	26 577	—	—
Kr. Folkep. . . .				10 272	19 612	117 813	147 068
Fris. Folkep. . .		14 439	31 003	20 184	19 236	—	—
Rad. Folkep. . .	17 144	13 459	9 228	6 858	6 407	—	—
N. komm. parti	59 401	40 975	20 351	22 773	4 376	176 535	102 722
Nytt Norge						1 845	—
Forskj. Særl. . .	2 493	1 518		2 130	4 132 ⁴⁾	2 809 ⁵⁾	—
Ville	62	15	13	14	27	53	30
	973 941	999 297	1194 755	1248 686	1455 238	1485 225	1758 376

II. Stemmetall prosentvis beregnet.

	1924	1927	1930	1933	1936	1945	1949
Arb.partiet	18.43	36.82	31.38	40.09	42.51	41.03	45.69
Soc. Arb.parti	8.80					—	—
Høyre ⁶⁾	32.53	24.03	24.43	20.22	21.32	17.01	17.80
Venstre	18.58	17.27	20.20	17.07	16.00	13.79	13.64
Bondepartiet	13.52	14.91	15.92	13.91	11.55	8.04	7.92
Samf.partiet				1.50	3.10	—	0.75
Nasj. Saml.				2.23	1.83	—	—
Krist. Folkeparti				0.82	1.35	7.93	8.36
Fris. Folkeparti ⁷⁾		1.45	2.60	1.62	1.32	—	—
Rad. Folkeparti ⁷⁾	1.78	1.35	0.77	0.55	0.44	—	—
Kommunistp.	6.10	4.02	1.70	1.82	0.30	11.89	5.84
Nytt Norge						0.12	
Små særlister	0.26	0.15		0.17	0.28	0.19	
	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

III. Fordeling av mandater.

	1924	1927	1930	1933	1936	1945	1949
Arb.partiet	24	59	47	69	70	76	85
Soc. Arb.parti	8					—	—
Høyre (og fris. i forb.)	54 ⁸⁾	30 ⁹⁾	41 ¹⁰⁾	30	36	25	23
Venstre	34	30	33	24	23	20	21
Bondepartiet	22	26	25	23	18	10	12
Kommunistpartiet ..	6	3				11	—
Samf.partiet				1	1	—	—
Krist Folkeparti				1	2	8	9
Fris. Folkep. (særl.)		1	3	1		—	—
Rad. Folkeparti	2	1	1	1		—	—
	150	150	150	150	150	150	150

1) Særskilt og på felleliste med Fris. Folkeparti (Venstre). Borgerl. Saml., Borgerl. velgerf. m. m. er regnet til Høyre. — 2) Enkelte steder Venstre på felleliste med Rad. Folkep. — 3) I 1933 Nasj. Saml. og Bygdefolket. — 4) En særliste: Fiskernes Venstre er regnet til Venstre. — 5) Sogn og Fjordane fisker- og småbrukerparti. — 6) Særskilt og på fellelister med Fris. Folkep. (Venstre). — 7) På særsteder. Se også notene til I. — 8) H., 15 F. V. — 9) 43 H., 11 F. V. — 10) 29 H., 1 F. V. — 11) 39 H., 2 F. V.

Stortingsvalget 1949.

I. Stemmedfordeling.

Arbeiderpartiet	803 471
Høyre	312 954
Venstre	239 736
Bondepartiet	139 297
Samfundspartiet	13 088
Kr. Kolkeparti	147 068
N. komm. parti	102 722
Ville	30

De 107 913 stemmer som ble avgitt på fellelister er fordelt på hvert av fellelistens partier etter den prosentvise andel av stemmer som tilfalt vedkommende parti ved valget i 1945.

II. Stemmetall prosentvis beregnet.

Arbeiderpartiet	45.69
Høyre	17.80
Venstre	13.64
Bondepartiet	7.92
Samfundspartiet	0.74
Kr. Folkeparti	8.36
N. komm. parti	5.84
	<hr/>
	99.99

III. Fordeling av mandater.

Arbeiderpartiet	85
Høyre	23
Venstre	21
Bondepartiet	12
Samfundspartiet	0
Kr. Folkeparti	9
N. komm. parti	0
	<hr/>
	150

